

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Социјално предузетништво као једно од решења којима би могао да се реши проблем незапослености

**ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680**

ШАНСА ЗА НОВА РАДНА МЕСТА

**ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање**

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Миlena Јовановић

РЕДАКЦИЈА:
Булевар уметности бр 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија Балкан, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.
Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

ПРАЗНОВАЊЕ КОД НАС И У СВЕТУ

Унашој земљи се обележавају државни, верски и војни празници, а по њиховом броју Србија улази у ред држава које немају много нерадних дана у години намењених празновању, мада се и даље на свечан начин обележавају датуми значајних историјских догађаја.

Поред ускршњих празника који подразумевају два нерадна дана, Велики петак и други дан Ускрса, у Србији се од ове године још осам празничних дана обележава нерадно, односно славићемо два дана дуже у односу на претходне године.

У државне празнике који се обележавају нерадно спадају Нова година, 1. и 2. јануар, Божић,

је број нерадних државних празника у питању. Тако, на пример, Француска, Италија и Бразил имају 11 нерадних дана у години, за дан испред њих су Русија и Шпанија, Швајцарци и Шпанци годишње празнују 13 дана, а Словенци и Хрвати дан дуже. У рангу са нама, макар када је број празничних дана у питању, налазе се Сједињене Америчке Државе са 10 нерадних дана годишње, док дан мање од нас нерадно празнују Немци. На другом крају скале налазе се Јапанци и Филипинци са 15, док се убедљиво највише празника нерадно обележава у Кини, чак 25. Међутим, није увек све као што изгледа, па тако Кинези да би уживали у ових

примамљивих 25 нерадних дана, треба да раде и у неке дане викенда. У Русији се, пак, чак три дана празнује 8. март.

Без обзира на државно уређење земље, да ли је у питању република или монархија, у великом броју европских држава највећи број нерадних дана одлази на најзначајније верске датуме.

Празници се бирају и на основу културне

Србија у златној средини

7. јануар, Сретење – Дан државности, који се од ове године уместо једног, обележава два дана, 15. и 16. фебруара, затим Празник рада, 1. и 2. мај, као и Дан примирја у Првом светском рату, 11. новембар, који је на листу државних празника уврштен ове године, а који се иначе слави у свим државама победницама. Како се у Закону о државним и другим празницима у Републици Србији наводи, ако један од датума наведених празника падне у недељу, не ради се првог наредног радног дана.

У Србији се пет празника обележава радно, а то су Свети Сава, 27. јануара, Дан победе, 9. маја, Видовдан, 28. јуна, као и још два датума додата ове године – 22. април, Дан сећања на жртве холокауста, геноцида и других жртава фашизма у Другом светском рату, и 21. октобар, Дан сећања на српске жртве у Другом светском рату.

Иако ове године празнујемо два дана дуже у односу на прошлу, Србија се са 10 нерадних дана годишње не налази у горњем делу лествице када

традиције, па се тако, рецимо, у Непалу, од тридесетак празничних дана годишње, нерадно прославља и Дасхаин, петнаестодневни фестивал у част победе богова и богиња над демонима.

Према расположивим подацима, најмање нерадних дана је у Судану и на Аљасци, који имају само један, односно два празнична дана, тако да с правом можемо рећи да је наша земља у „златној“ средини.

**Ј. МекКевит
В. Кадиф**

СРЕЋНИ УСКРШЊИ ПРАЗНИЦИ!

У КОНФЕРЕНЦИЈСКОМ ЦЕНТРУ „ДНАС“ О МАРГИНАЛНИМ ГРУПАМА И СОЦИЈАЛНОМ ПРЕДУЗЕТНИШТВУ

Шанса за нова радна места

Доношењем закона о социјалном предузетништву била би „отворена врата“ људима из маргинализованих група

Око 700.000 људи у Србији, или скоро свака десета особа, на неки начин зависи од помоћи државе, око 1.600.000 пензионера и 700.000 незапослених „из држава“ 1.700.000 запослених, сива економија и рад „на црно“ „цветају“ – што све упућује на то да је последњи моменат за предузимање конкретних акција у циљу превазилажења ових проблема. Социјално предузетништво, које се и у развијеним земљама показало као добар модел за запошљавање и приходовање пре свега теже запошљивих, тзв. маргинализованих група, један је од начина како би могло да се допринесе побољшању социјалне карте и економских прилика социјално угрожених. А њих је у нашој земљи све више, и то не из године у годину, него чак из дана у дан, рекла је на скупу у Конференцијском центру „Данас“ Сузана Пауновић, помоћница министра у Министарству рада и социјалне политике.

– Од априла прошле године, када је усвојен нови Закон о социјалној заштити, број корисника социјалне помоћи повећан је за 25 одсто, а половину тог броја чини радно способно становништво. Од 2004. године до сада порастао је и број породица које су се обратиле центрима за социјални рад: тада их је било 47.000, а у фебруару ове године више од 90.000. У Србији је тада било 116.000 људи који су живели од социјалне помоћи, а сада тај број износи 225.000. Посебно забрињава популација од 18 до 50 година, којих је 43 одсто међу корисницима социјалне помоћи (раније их је било 33 процента),

а највећи број чине незапослена лица. И ове године ће сви који примају социјалну помоћ бити збринуте јер је из буџета у те сврхе издвојено више од 26 милијарди динара, али право би решење било када би они између 18 и 50 година, који су радно способни, а чине трећину укупног броја корисника социјалне помоћи, били опет упослени – нагласила је Сузана Пауновић.

Заменик градоначелника Београда, Милан Кркобабић, истакао је да град издваја знатна средства за социјална давања и навео да је за 65.000 пензионера издвојено четири пута по 4.000 динара и за ту меру град је дао 10 милиона евра, а знатна средства (око седам милиона евра) издвојена су и за жене на трудничком боловању да не би примале за трећину мању плате него да раде.

– У плану је доношење закона о социјалном предузетништву, који је тренутно у „кроки“ фази, а који ће „отворити врата“ за људе из маргинализованих социјалних група да могу јефтино, брзо и лако да дођу до запослења. У плану је да се у наредне две године на овај начин запосли око 17.000 људи у Београду, што је око један одсто незапослених, а међу њима и 6.000 инвалида

– рекао је заменик градоначелника Милан Кркобабић.

Директорка Фонда ПИО, Драгана Калиновић, истакла је да свака десета особа у Србији добија неку врсту социјалне помоћи од државе.

– Део социјалних давања реализује се преко Фонда, па тако накнаде за туђу помоћ и негу прима око 75.000 корисника, за телесно оштећење око 88.500 корисника, а у 2011. години исплаћене су накнаде погребних трошкова за породице 72.100 преминулих пензионера. Социјално предузетништво би било једно од решења и зато је неопходно да постоји правни оквир, односно законска регулатива за ову врсту посла који је у свету веома цењен. Да кажем само податак да у Великој Британији, после две деценије развоја социјалног предузетништва, данас постоји 62.000 социјалних предузећа различитих делатности што је пет одсто свих предузећа у овој земљи, а која остварују приход од 27 милијарди фунти годишње. Подсетила бих да је Фонд, у деценијама када је имао финансијских могућности, наменски издвајао средства од доприноса за оснивање, рад и развој тзв. заштитних радионица. У пери-

оду 1969–2000. године Фонд је учествовао у изградњи и опремању 125 заштитних радионица, које су запошљавале особе са инвалидитетом у циљу њихове социјализације, рехабилитације и превенције инвалидности, али и ради економског интереса јер су они привређивали. На хиљаде људи који су имали посебне социјалне и здравствене потребе било је радно ангажовано у овим заштитним радионицама и тако је себи обезбеђивало egzистенцију. При том, нису били директни корисници социјалне помоћи, већ им је било омогућено да се сами издржавају својим радом. Заштитне радионице од 2003. године нису под ингеренцијом Фонда, али и данас имамо пословну сарадњу са самосталним правним лицима која запошљавају особе са инвалидитетом – истакла је директорка Драгана Калиновић.

Потпредседник Асоцијације малих и средњих предузећа, Милан Кнежевић, рекао је да је забрињавајуће што је од почетка ове године више предузећа затворено него што је отворено, оценивши да је неопходно извршити комплетну пореску реформу.

Весна Анастасијевић

ДО КРАЈА АПРИЛА ПОСЛОДАВЦИМА У СРБИЈИ ТЕЧЕ РОК ЗА ПРЕДАЈУ М-4 ОБРАЗАЦА ЗА ЗАПОСЛЕНЕ

Контрола електронским путем убрзава поступак

Прошле године Фонду ПИО поднето укупно 3.098.899 образаца: 2.796.617 за запослене, 189.353 за самосталне делатности и 112.929 за пољопривреднике

Од почетка априла ове, као и сваке године, послодавцима је почео да тече последњи месец рока за предају података о стажу осигурања, зарадама и уплаћеним доприносима – образац М-4 за запослене у 2011. години. Наиме, Законом о пензијском и инвалидском осигурању прописано је да се овај образац доставља до 30. априла текуће године за претходну годину за осигуранике запослене, а за осигуранике самосталних делатности и осигуранике пољопривреднике до 30. јуна.

Већ је уобичајено да у првој половини априла на шалтерима Фонда где се овај образац предаје не владају велике гужве јер највећи број послодаваца, по правилу, чека последњи час за њихову предају, тако да гужве настају последњих априлских дана, каже Жељко Симић, начелник Одељења за матичну евиденцију у Сектору за остваривање права из ПИО.

– Због тога, праву гужву очекујемо тек у другој половини месеца. Уобичајено је да се са предајом пријава М-4 прво појаве послодавци са малим бројем запослених, док се већи послодавци обично јављају пред крај рока. Иначе, прошле године Фонду су поднети образци М-4 за укупно 3.098.899 лица за 2010. и раније године. Од укупно предатих прошлогодишњих М-4 образаца, 2.796.617 било је за запослене, 189.353 за самосталце и 112.929 за пољопривреднике – објашњава Жељко Симић.

Догађа се и да је послодавац уредно уплатио доприносе запосленима, али није предао доказ о томе, то јест М-4, тако да подаци о томе нису регистровани у матичној евиденцији, па запослени код таквог послодавца приликом провере својих података у Фонду могу погрешно закључити да он ни за тај период није уплатио допринос. То је један од разлога због којих пријава треба подне-

утврђује искључиво на основу података унетих у матичну евиденцију – појашњава Симић.

Да би послодавци што брже и што ефикасније обавили посао предаје пријава М-4, РФ ПИО им је омогућио да пре подношења пријава изврше контролу података које су унели у њу преко интернет апликације, односно преко сајта Фонда www.pio.rs.

– Приликом ове провере програмски се контролишу подаци

обраца овим путем – наглашава Жељко Симић.

Пријава М-4 подносе се испостави, односно филијали Фонда на чијој територији се налази седиште послодавца, односно његове пословне јединице. Подаци могу да се доставе у електронској или писаној форми. Непоштовање рока за предају ових података сматра се прекршајем за који су предвиђене новчане казне – од 10.000 до

ти у прописаним роковима јер ће само у том случају евиденција која се води у Фонду бити тачна и ажурна и сви они на које се односи та евиденција имаће праву информацију о својим подацима.

– Други, једнако важан разлог за уредно достављање пријава М-4 јесте што је управо непотпуна евиденција о стажу осигурања и зарадама у матичној евиденцији (узрокована тиме што послодавац није поднео пријаву М-4) најчешћи разлог што се на решење о пензионисању некад дуго чека. Јер, услови за стицање права на пензију цене се и њена висина се

унети у пријаву М-4 и послодавци добијају повратну информацију да ли је она правилно попуњена или има грешака, са обавештењем о врсти грешке. Након што исправи на овај начин уочене грешке, послодавац може да понови цео поступак и тек када подаци буду потпуно исправни, пријаву М-4 подноси надлежној филијали Фонда. Захваљујући томе послодавац може само једним доласком да заврши своје годишње обавезе предаје образаца М-4. Од средине 2010. године, када је уведена ова могућност контроле, око 12.000 послодаваца извршило је провере и усаглашавања М-4

800.000 динара за послодавце и од 2.500 до 50.000 динара за одговорно лице код послодавца.

У Фонду ће после истека рока бити проверено ко је од послодаваца ове године „заборавио“ своју обавезу. За прошлу годину је 120.335 послодаваца било у обавези да поднесе пријаву М-4. Обавезу је испунило 93.668 послодаваца, док 25.748 није поднело потребан образац о стажу, зарадама и плаћеним доприносима за своје раднике. Фонд ПИО је реаговао и на адресе 10.074 „заборавних“ упутио опомене на које су реаговала 5.244 послодавца. Поднете су 533 прекршајне пријаве. **В. А.**

Боља наплата доприноса

Планирани приход од доприноса износио 49 милијарди динара, наплаћено 50 милијарди, што је за 1,9 одсто више од плана

Финансијски извештај Фонда ПИО за прва два и по месеца ове године охрабрује: од доприноса се у касу ове установе слило више пара од планираног, тако да је за исплату пензија из буџета повучено мање новца, каже Иван Мимић, финансијски директор Фонда ПИО:

– Плаћање пореза и доприноса је законска обавеза послодаваца и никако не сме бити остављена њиховој доброј вољи и савести. Као јавни приходи од којих се финансирају права из пензијског, инвалидског и здравственог осигурања, морају редовно да се плаћају, јер што је њихова наплата боља, већи су и приходи из којих се финансирају ова права. Почетком ове године наплата доприноса је нешто боља него прошле и ранијих година. За прва два и по месеца, рецимо, планиран је приход од доприноса од 49 милијарди динара, а наплаћено је 50 милијарди, што је за 1,9 одсто више. Пошто је наплата изворних прихода била боља од планира-

Иван Мимић

не, из буџета смо повукли 3,2 милијарде мање за исплату пензија. Сматрам да је боља наплата доприноса резултат јавног објављивања списка дужника, што ће Пореска управа убудуће радити квартално, и уопште транспарентног сагледавања и анализе овог проблема од стране свих заинтересованих институција – сматра директор Мимић.

Уколико би се овакве тенденције у уплати доприноса наставиле током године, извесно је да би из буџета требало уплаћивати знатно мање средстава од планираног. Индиције да ће се то заиста догодити постоје – пре свега храбри намера да се уведе контрола која би послодавцима онемогућила да запосленима уплате плате без припадајућих доприноса.

В. Анастасијевић

БЛАГОВРЕМЕНА ПРОМЕНА ТЕКУЋЕГ РАЧУНА

Када је најбоље затворити рачун

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање је закључио уговор о исплати пензија, новчаних накнада из пензијског и инвалидског осигурања и спровођењу административних забрана за кредите одобрене пензионерима са тридесет две банке.

Овим уговором су, поред осталог, регулисане обавезе Фонда и банке у вези са исплатом пензија и новчаних накнада корисницима којима се исплата врши преко текућег рачуна.

Да би пензија на време била уплаћена на нови текући рачун код друге банке, корисник пензије који жели да промени текући рачун треба да поступи на следећи начин: на дан валуте исплате пензије (први дан исплате на текуће рачуне) да затвори текући рачун у банци, прибави потврду о измирењу обавезама према банци у којој је угашио, односно отказао текући рачун, и прибави податке о новом текућем рачуну који је отворио у другој банци, и све наведено достави служби за исплату пензија у надлежној

филијали, односно служби филијале према месту пребивалишта.

Уколико корисник пензије не поступи на наведени начин, Фонд ПИО неће имати благовремено податке о промени текућег рачуна и наредна уплата пензије ће се извршити на већ угашен, односно отказан текући рачун.

У случају да Фонд уплати пензију на већ угашен, односно отказан текући рачун, банка је

у складу са уговором дужна да ова уплаћена средства врати Фонду.

Унос података за враћену пензију, као и унос података о промени текућег рачуна врши служба за исплату пензија у надлежној филијали, односно служби филијале.

Исплата враћене пензије са угашеног, односно отказаног текућег рачуна врши се на нови текући рачун корисника пензије у наредном термину накнадне исплате пензије, односно након обраде података о промени текућег рачуна, достављених од стране корисника пензије у службу за исплату пензија у надлежној филијали, односно служби филијале.

Редовна и накнадна исплата пензија за категорију запослених је 10. и 25. у месецу, за категорију самосталних делатности редовна исплата је од 1. до 4. а накнадна од 20. до 22. у месецу, за категорију пољопривредника и корисника војних пензија редовна исплата пензија је 6. а накнадна од 20. до 22. у месецу.

Г. О.

МЕДИЦИНСКО ВЕШТАЧЕЊЕ У РФ ПИО

Мање инвалидских пензионера

Последњи статистички подаци показују да је у фебруару ове године у Србији било укупно 1.687.686 пензионера, од којих је 965.947 корисника старосне пензије, 350.385 инвалидске, и 371.354 корисника породичне пензије, што указује да се наставља тренд смањења инвалидских пензионера.

Као што је познато, од шездесетих до осамдесетих година прошлог века број инвалидских пензионера се повећавао, те је 1989. проценат њиховог учешћа у укупном броју корисника пензија био максималан и износио је 41,25 одсто, а значајнији пад уследио је тек средином деведесетих. Однос инвалидских пензионера у односу на укупан број пензионера на крају 2011. био је 21 одсто, а у фебруару ове године, заједно са категоријом професионалних војника, износио је 20,8 процената. Према пројектованом смањењу, до краја године биће 20 одсто корисника инвалидске пензије од укупног броја пензионера.

Према речима др Дике Кајевића, начелника Одељења за медицинско вештачење РФ ПИО, објашњење лежи пре свега у Закону о ПИО који је донет 2003. године.

– Од те године су критеријуми строжи, а радна способност се цени према променама у здравственом стању осигураника, не узимајући у обзир стручну спре-

Др Дика Кајевић

му, односно посао који осигураник обавља. По закону, инвалидност постоји кад код осигураника настане потпуни губитак радне способности, односно кад код професионалног војног лица настане потпуни губитак способности за професионалну војну службу, због промена у здравственом стању проузрокованих повредом на раду, професионалном болешћу, повредом

ван рада или болешћу, које се не могу отклонити лечењем или медицинском рехабилитацијом. Закон јасно прави и разлику између инвалидности која је настала као последица повреде на раду, или професионалног обољења, и осталих узрока инвалидности – објашњава др Кајевић.

У фебруару је просечна инвалидска пензија за категорију запослених износила 21.749 динара,

Просторије и на Новом Београду

Почетком марта, у згради Републичког фонда ПИО на Новом Београду, формирана је нова служба Сектора за медицинско вештачење. Овај део Сектора ради искључиво вештачења потребе за помоћи и негом другог лица, и за права корисника центара за социјални рад. Просторије ове службе налазе се у Булевару уметности број 10, улаз 3, с бочне стране зграде. За особе за које се из медицинске документације види да су непокретне, односно да не могу саме да дођу у Фонд ПИО, запослени у делу Сектора за медицинско вештачење на Новом Београду, као што је и до сада била пракса, организују кућне посете.

а за професионална војна лица 40.826 динара. За исти месец су инвалидски пензионери из категорије самосталних делатности у просеку примили 22.834, а пољопривредници 10.104 динара.

– Од свих земаља у окружењу, односно република бивше СФРЈ, ми имамо најмањи проценат инвалидских пензионера од укупног броја корисника пензија, прецизније 20,8 одсто, изузев Републике Српске у којој тај проценат износи 17 одсто. Према последњим подацима Фонда ПИО, у 2010. години инвалидност је у највећој мери била узрокована различитим болестима – више од 97 одсто у укупној структури узрока. Повреда на раду је у 2010. била узрок инвалидности у 1,29 одсто, професионална болест у 0,22 одсто, повреда ван рада у 1,06, а повреда ван рада у саобраћају у 0,24 процента случајева. Последњих година су као узрок инвалидности најзаступљеније болести кардиоваскуларног система, затим тумори, а на трећем месту су душевне болести – наводи др Дика Кајевић.

Ј. Оцић

Потпуни губитак радне способности

Право на инвалидску пензију остварује се када се утврди потпуни губитак радне способности до година живота потребних за остваривање права на старосну пензију – ако је узрок инвалидности повреда на раду или професионално обољење, без обзира на дужину стажа, а ако је инвалидност последица болести или повреде ван посла, потребно је најмање пет година стажа.

Изузетак су осигуранци код којих је инвалидност настала пре 30. године живота: за оне старости до 20 година потребна је најмање једна година стажа осигурања, до 25 година – две године, а до 30 година – три године стажа осигурања.

Закон прописује контролни преглед у року до три године, изузетак су старији од 58 година и они чије дијагнозе не указују да ће радна способност бити побољшана. Захтев за контролу шаље се по службеној дужности, уз позив и обавештење коју документацију треба припремити. Уколико се лице не одазове позиву или неоправдано изостане, обуставља се исплата пензије.

Професионална војна лица стичу право на инвалидску пензију када се код њих утврди потпуна неспособност за рад у професионалној војној служби, али они могу да наставе да раде послове које обављају цивилна лица. Само корисници инвалидске пензије из категорије професионалних војних лица немају обавезан контролни преглед у року од три године, осим у случајевима предвиђеним Правилником о вештачењу. Председник Више војно-лекарске комисије даје предлог за вештачење (образац 1), а лекари вештачи Фонда ПИО обављају вештачење и дају и коначну оцену.

Фонд ПИО ближи грађанима

Грађани овог војвођанског места више неће морати да путују да би обавили послове из пензијског и инвалидског осигурања

Више од 17.000 грађана из 12 места општине Житиште има могућност да, од 10. априла ове године, оствари права из пензијског и инвалидског осигурања ближе свом месту становања. Наиме, зрењанинска Филијала Републичког фонда ПИО отворила је испоставу у центру Житишта, у згради Општине, на адреси Цара Душана 15.

– Ово је прави пример како се грађанима приближавају установе које су до сада биле физички удаљене. Много је већи значај отварања канцеларије испоставе Филијале РФ ПИО Зрењанин у Житишту, него што је издавање једне канцеларије за њихов рад. Тим гестом је локална самоуправа у сарадњи са Фондом ПИО омогућила грађанима да лакше и ефикасније обаве послове из пензијско-инвалидског осигурања и да при томе немају додатне трошкове путовања у веће центре – рекао је Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова приликом отварања испоставе. Он је нагласио да ово треба да буде модел за сва места попут Житишта, како би и у њима грађани достојанствено, без већих новчаних издатака и малтретирања око путовања, остварили своја права.

Милан Звекић, директор Филијале Зрењанин, истакао је да ће сада око 3.500 корисника пензија и око 5.000 осигураника из општине Житиште знатан део послова из делокруга рада Фонда ПИО моћи да обаве у локалној канцеларији. Више неће морати да путују у Зрењанин да би урадили пријаву-одјаву на

Свечано отварање испоставе у Житишту

осигурање, или да би остварили увид у податке о стажу осигурања код Фонда, што је посебно важно за оне осигуранике који се припремају да оду у пензију. Такође, корисници услуга Фонда у новој испостави могу подносити све врсте захтева за остваривање права из ПИО, и добити све врсте потврда, између осталих и о висини пензије.

Посебна новина је да ће се у Житишту, први пут у једној испостави Републичког фонда ПИО, одређеним радним данима у недељи обављати и медицинско вештачење поднетих захтева за новчану накнаду за помоћ и негу другог лица.

– Знамо да се ради о болесним људима, који се уз то тешко крећу и имају проблем да се доведу и стигну до Зрењанина. Потрудићемо се да им олакшамо тако што ћемо им омогућити вештачење нашег лекара у месту становања, или бар што ближе месту њиховог становања – истакао је Милан Звекић, захваљујући при том челним људима локалне самоуправе Житишта на уступљеној просторији.

Драган Миленковић, председник општине Житиште, која је, према његовим речима, демографски девастирана и где се највећи број житеља бави пољопривредном производњом, такође је задовољан сарадњом са Фондом ПИО – уступајући канцеларију у згради Општине на бесплатно коришћење, уштедео је новац грађанима Житишта и околних места који су трошили на путовање у Зрењанин. Истовремено им је омогућено и остваривање права из пензијско-инвалидског осигурања без гужви пред шалтерима.

Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, обавестио је присутне да ће Фонд ускоро отворити још две испоставе, у Инђији и Алибунару. Имрић је још једном истакао да је РФ ПИО у протеклом периоду, посебно од консолидације 1. јануара 2008. године, и окончањем тог процеса приступањем Фонда војних осигураника и пензионера од 1. јануара ове године, постао у правом смислу кориснички сервис за

све којима су потребне његове услуге.

– Осим мреже од 11 филијала у великим градовима, Покрајински фонд у систему има и шест служби филијала, а ова новоотворена испостава је 23. по реду која функционише у Војводини. На тај начин смо „покрили“ 40 места у Војводини – нагласио је Имрић.

Јасмина Живовић, начелник Одељења за ПИО у Филијали Зрењанин, рекла је да ће испостава у Житишту радити у прво време уторком и петком, од 7.30 до 15.30 часова, а све услуге из делокруга рада испоставе, укључујући и пријем М-4 образаца, пружаће Александра Карас, виши референт матичне евиденције.

Свечаном отварању испоставе присуствовали су, између осталих и, Слободан Гамбер, заменик директора Покрајинског фонда, Милијана Живановић, начелница Одељења општих и финансијских послова, и Бојана Савић, координатор матичне евиденције у Филијали Зрењанин.

Мирослав Мектеровић

Београдски беби пакет и рековачким мамама

Мајке беба које су ове године рођене на подручју општине Рековац од града Београда добиле су поклон пакет у вредности од дванаест хиљада динара. Поклон садржи гардеробу и козметику за прве дане бебиног живота. Овакав поклон добиле су у

Рековцу све мајке беба рођених од 1. јануара 2012. године.

Иначе, резултати последњег пописа становништва у Србији показали су да општина Рековац има 1.700 мештана мање него пре девет година. За последња три месеца у овој левичкој општини рођено је само десет беба.

Ивањица: против „беле куге“

Одборници Скупштине општине Ивањица усвојили су одлуку о остваривању права на родитељски додатак, према којој ће свака незапослена породиља месечно добијати 15.000 динара из општинског буџета. Право на новчану надокнаду трајаће до навршетка прве године старости детета, а могу га остварити мајке са пребивалиштем на подручју ивањичке општине. Према истој одлуци, свака беба рођена током 2012. године има право на поклон-пакет једнократне помоћи у износу од 20.000 динара.

Разлог за доношење овакве одлуке јесте жеља да се кроз организоване вид социјалне помоћи побољша материјални положај незапослених породиља.

Интернет кафе за пензионере

Заменик градоначелника Београда, Милан Кркобабић, уручио је три компјутера и отворио интернет кафе у клубу за пензионере „Стари град 1“. Кркобабић је тим поводом рекао да велики број пензионера има децу и унуче у иностранству и да је важно да се обуче за рад на рачунарима како би могли да контактирају са најближима. Настоји се, такође, да се, у сарадњи са Библиотеком града, едукују корисници клуба да би могли да савладају рачунарску технику. По речима Милана Кркобабића, циљ је да се Београд уреди по угледу на француске градове у којима се реализује програм Треће доба – пријатан град. Заменик градоначелника је рекао да Француска има 30, а да је намера да Србија има бар три „пријатна града“ и да су зато Новом Саду и Нишу упућени позиви да се придруже овој акцији. Он је истакао да је до сада унапређен квалитет постојећих клубова за пензионере и да је намера градске управе да у наредном периоду прошири њихову мрежу.

Кркобабић је објаснио да је акција отварања интернет кафеа и едукација пензионера пилот пројекат и да би и други градови у Србији требало да крену тим смером. У Београду тренутно постоји 21 клуб за пензионере које користи више од 12.000 особа.

Наставак интеграције Рома у друштво

Србија је последњих година доста урадила на побољшању положаја Рома, али у наредном периоду посебну пажњу треба посветити затварању нехигијенских насеља, а 2012. мора бити година у којој ће интеграција Рома у друштво бити императив за све релевантне институције. Ово је поручено са скупа у Скупштини Србије, одржаног поводом 8. априла, Светског дана Рома.

У протеклих шест година обухват ромске деце у предшколским установама је удвостручен, упис у основну школу је порастао са 66 на 92 одсто, а остатак деце у школи је знатно повећан. Чуо се и податак да се 99 одсто ромске деце сада рађа у болницама, а смртност при рођењу је преполовљена. Само четири одсто деце до пете године нема здравствену књижицу.

На скупу у Скупштини наглашено је да, и поред оствареног напретка, Србија у наредном периоду мора да настоји да затвори нехигијенска насеља у којима још живи велики број Рома.

Ужице: допринос развоју сточарства

Носиоцима регистрованих пољопривредних домаћинстава у ужичкој општини додељено је 219 приплодних јуница сименталске расе које су набављене у Баварској. Интересовање сточара било је велико тако да се на јавни позив Пољопривредне станице у Ужицу пријавило чак 406 кандидата. Обећање је да ће ускоро стићи нова висококвалитетна грла.

Пројекат вредан 54 милиона динара финансирао је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Владе Републике Србије са 80 одсто, а из градског буџета Ужице издвојено је 20 одсто средстава. Сви у овом крају истичу значај акције која ће представљати велики подстицај развоју сточарства.

Према потписаним уговорима, обавеза пољопривредника који су добили јунице је да прву женску телад предају оним сточарима који су испуњавали услове, али нису добили грла у првој расподели. У Пољопривредној станици у Ужицу кажу да су приликом доделе предност имали млађи сточари и они који су у шталама имали боље услове за правилан одгој.

Крагујевац: стипендије за најбоље студенте и средњошколце

Најбољи студенти Крагујевачког универзитета и ученици средњих школа и ове године ће бити стипендирани из фонда „Академик Драгослав Срејовић“, одлучило је Градско веће Крагујевца. Чланови Већа донели су одлуку о додели и висини овогодишњих стипендија, које ће студентима и ученицима бити уручене у оквиру обележавања Дана града Крагујевца, 6. маја.

Крагујевац већ пуних дванаест година из буџета стипендира најбоље студенте и средњошколце, а одлуком Већа град ће суфинансирати програм СОС телефон за особе са инвалидитетом и жртве насиља и дискриминације, који спроводи Организација за заштиту права и подршку особама са инвалидитетом „Из круга Крагујевац“.

Исплата пензија

Исплата првог дела мартовских примања пензионерима из категорије запослених почела је 9. априла за оне којима пензије стижу на кућну адресу, да би сви могли да их добију пре празника. Онима који припадности примају преко текућег рачуна пензије су уплаћене 10. априла.

Бившим пољопривредницима први део припадности за март исплаћен је 6. априла.

Војни пензионери су своје целе мартовске пензије примили такође 6. априла.

Пензионери самосталних делатности примили су целе мартовске пензије 3. априла.

Светски дан Рома обележен и у Новом Саду

Канцеларија за инклузију Рома Владе Војводине обележила је свечано, у војвођанској Скупштини, 8. април, Светски дан Рома. Овом догађају присуствовали су др Бојан Пајтић, председник покрајинске Владе, Славица Денић, државна секретарка у Министарству за људска и мањинска права, државну управу и локалну самоуправу, Душко Јовановић, директор Канцеларије, Петар Николић, председник Матице Ромске и др Мирослав Весковић, ректор новосадског Универзитета. Свечаности су присуствовали и представници локалних самоуправа, ромских невладиних организација, као и многи јавни и културни радници.

Др Бојан Пајтић је нагласио да покрајинска влада кроз различите програме подржава ову заједницу па је тако у Вршцу основана школа за образовање васпитача на ромском језику, јединствена у Европи. На Новосадском универзитету тренутно студира око 300 студената ромске популације а финансира се и 410 најбољих ученика у средњим школама.

Кроз програм за samozапосљавање до сада је отворено више од 50 предузећа чији су власници и радници Роми.

Славица Денић је истакла да и поред свих ових мера ромска популација има тежак социјално-економски положај а највећи проблеми су огроман проценат неписмених, нехигијенски услови живота и велика смртност деце до 14 година.

Сомбор: контејнери за половну гардеробу

У Сомбору је од пре неког времена градско предузеће ЈКП „Чистоћа“ поставило четири контејнера за одлагање старе гардеробе. У наизглед обичан контејнер, са јасним упутствима, грађани Сомбора

могу лако да убаце кесе са одећом која им није више потребна. Да је идеја о рециклажи одеће успела, показује и податак да се сваки од ових контејнера празни и по неколико пута недељно. Набавку контејнера је помогло и Министарство за животну средину у оквиру акције „Очистимо Србију“, за сада само у овом граду Војводине.

Накнада за погребне трошкове

Накнада погребних трошкова која се исплаћује породици преминулог пензионера (или оне ко је платио сахрану) у априлу, мају и јуну 2012. године износиће 36.464 динара за кориснике пензија из категорије запослених и војне пензионере, 34.831 за пензионере самосталних делатности и 14.054 динара за пензионисане пољопривреднике.

У складу са чланом 75 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, на име погребних трошкова исплаћује се износ једне и по просечне пензије, у претходном кварталу.

Запошљавање старијих један од највећих Изазова

Проблем незапослености угрожава и старије раднике, али не у већој мери од других старосних група, речено је у Републичком заводу за социјалну заштиту, на седници Савета за питања старости и старења, која је одржана крајем марта. Том приликом је разговарано и о дискриминација радника по основу година – и старих и младих.

Према подацима Националне службе за запошљавање, које је изнела Невена Летић, у фебруару је у Србији било 89.578 незапослених старости од 40 до 44 године, од 45 до 49 година било је 90.286, а на укупној евиденцији незапослених било је 25 одсто особа старијих од 50 година. Један од највећих проблема на тржишту рада јесте што у евиденцији незапослених чак 30 процената чине нестручни радници, а у популацији која има 50 и више година учешће првог степена стручне спреме (само основна школа, или ни основна) веће је него у другим старосним групама. Особе тог нивоа стручности могу да обављају само физичке послове, али будући да су године учиниле своје, за њих је такав рад напоран и не могу да пронађу посао. С друге стране, послодавци на послу задржавају старији и образованији кадар. Дугорочна незапосленост се дефинише као тражење посла дуже од годину дана јер појединац губи време и искуство а, према подацима НСЗ, чак 67.000 људи чека посао дуже од десет година, и они су махом корисници новчане надокнаде.

Лица старија од 50 година, као теже запошљиве особе, имају приоритет у укључивању у мере Акционог плана запошљавања 2012 (АПЗ). Лане је било 19.749 учесника у активним мерама ко-

ји су били старији од педесет година, што је 10,31 одсто укупног броја учесника мера АПЗ. Ове мере подразумевају обуке, као што је тренинг ефикасности, али и област предузетништва и учешће у јавним радовима. Акциони план промовише и важност повластица за послодавце који запошљавају старије особе.

Биљана Младеновић, испред тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва Владе Републике Србије, навела је да ће, поред светског тренда увећања броја старих људи, у Србији проценат старијих од 64 година до 2030. износити 22 одсто, што је готово један на четири становника. Она је изнела упоредну анализу стања у Европи и стања у Србији на тему активног старења у којој се наводи и сет предлога мера на локалном и националном нивоу које би подстакле активно старење.

У Европи, услед економске кризе, расте свест о запошљавању радника од 55 до 64 године, а њихова ниска запосленост је препозната као једна од највећих слабости ЕУ.

Савет је одлучио да подржи све предложене мере изнете у анализи коју је припремио Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва.

Посебан проблем на који је указано јесте сива економија и начин на који се земља бори против ове појаве која сигурно наноси велику штету садашњем али и будућем положају старијих радника на тржишту рада. У дискусији је поменуто и све већа потреба за геронто занимањима, као и да би отварање још таквих радних места била и могућност запошљавања старијих радника. Учесници су апострофирали и значај закона о соци-

јалном предузетништву који би, када буде усвојен, значајно утицао на регулисање запошљавања тешко запошљивих категорија становништва. Запошљавање свих старосних група ће и убудуће бити проблем, али се мора рачунати на предузимање свих акција да би се обезбедила иста позиција за раднике свих генерација и да би се сузбила дискриминација.

Седници Савета присуствовао је и Милан Бабић, станар дома слепих из Панчева, који је, са освртом на личну биографију

особе са инвалидитетом стеченим у каснијем добу, говорио о дискриминацији лица са инвалидитетом, становању у дому и препорукама за активан однос према средини и личном животу. На седници је речено и да друштво активније и оштрије треба да реагује на дискриминацију особа са инвалидитетом, посебно старијих, али и с обзиром на пол. Позитивни примери активног старења у свим али и у овој групацији становништва треба да буду стално наглашавани.

Ј. Оцић

Значајна подршка града и Фонда ПИО

На Скупштини Градског удружења пензионера Суботице, одржаној 2. априла, градоначелник Саша Вучињић, уз др Ненада Иванишевића, директора ГЦ Суботице, почасни председник овог удружења које броји више од 12.000 чланова, истакао је да је градска администрација подржала удружење у његовим активностима колико је то дозвољавао буџет града, али и кроз стручну помоћ у разним пројектима и иницијативама. Рецимо, ове године је, на иницијативу ГУП-а, први пут обезбеђен бесплатан превоз у јавном градском саобраћају за све грађане старије од 65 година. Градоначелник је најавио и помоћ да у 2012. години ово буде прво удружење у регији које ће учествовати у ИПА пројектима (међугранични и прекогранични пројекти), пошто је добро умрежено са институцијама и организацијама које се баве

социјалном заштитом и бригом о старим лицима у граду.

Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, такође је заслужан за дугогодишњу добру сарадњу пензионерских и инвалидских организација у Суботици.

– У Фонду ПИО смо задовољни када ажурно и квалитетно, у законским роковима, одговоримо на ваше захтеве за остваривање права из делокруга рада и надлежности Фонда, када сви добијете потребна решења на време, и исплата пензија тече онако како је прописано, и када послови које Фонд обавља за вас теку несметано – рекао је Имрић, и додао да се ових дана заједничким снагама приводи крају обиман и захтеван посао око упућивања пензионера на бесплатну рехабилитацију у бањама о трошку РФ ПИО.

– Такође, РФ ПИО покушава да помогне пензионерским органи-

зацијама и ван законом обавезујућих оквира, њиховим повезивањем са покрајинским, градским и општинским органима власти и управљања у Војводини ради остваривања општих интереса ове популације – напоменуо је Имрић.

По речима Драгице Лучев, удружење је у прошлој години успешно радило, али и пословало, захваљујући подршци и помоћи присутних гостију из Градске управе, Фонда ПИО, Савеза пензионера Војводине, Геронтолошког центра, СИР-а, Центра за социјални рад Суботице, Црвеног крста, неких владиних и невладиних организација, као и многих фирми из Суботице. Тако је ГУП лањске године остварио добит од близу 900.000 динара, углавном домаћински послујући у свом одмаралишту у Сокобањи, и у фризерском салону који се налази у просторијама удружења у

Суботици. Успешно је, у сарадњи са СПВ, организована и Покрајинска смотра хорова. Обезбеђено је снабдевање чланова, по повољним ценама и на више рата, гревом, намирницама и средствима за хигијену. Спроведено је низ активности на плану бриге о старима и њиховом здравственим радника и расподелу лекова. Наравно, удружење је координирало и културно-уметничке, рекреативне и друштвено-спортске активности својих секција.

Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине, истакао је за пример добру и успешну сарадњу суботичког удружења са локалним органима власти, институцијама, другим невладиним организацијама и са СПВ, у жељи да такав модел рада примене и остале чланице Савеза.

М. Мектеровић

САВЕЗ СЛЕПИХ ВОЈВОДИНЕ ОРГАНИЗОВАО ПОКРАЈИНСКО ПРВЕНСТВО У КУГЛАЊУ И ШАХУ

Јака конкуренција

У куглани на новосадском СПЕНС-у, 22. марта, одржано је појединачно Покрајинско првенство слепих у куглању, на којем је снагу и умешност у овом спорту одмерило 44 такмичара – слепих и слабовидих лица, из 11 међуопштинских организација из целе Војводине. Успешан организатор првенства био је Савез слепих Војводине, а секретар Савеза, Анђелка Ружин, са поносом је истакла да за ово такмичење постоји велико интересовање међу члановима, јер је конкуренција веома јака. Посебно због тога

што у својим редовима имају Владу Миловића, члана организације из Куле, освајача сребрне медаље на прошлогодњем Европском шампионату слепих у куглању, одржаном у Сарајеву. За Миловићеве спортске квалитете јамчи и Ђоко Раковић, председник кулске организације, иначе и сам врхунски куглаш.

– Наш Владо баца куглу и надмеће се и са такмичарима који имају добар вид, и побеђује их – рекао је Раковић, и додао да његова екипа редовно тренира сваке среде и

петка у куглани у Врбасу. На покрајинском првенству такмичење се одвијало по групама на осам стаза. Првопласирани и они који су остварили најбоље резултате квалификовали су се за републичко такмичење.

Поред тога, овај савез, који броји око 3.500 чланова, у својим просторијама у Новом Саду организовао је и појединачно Покрајинско првенство у шаху, а најуспешнији мајстори на 64 поља са овог надметања учествоваће на првенству Србије.

М. Мектеровић

Пакети хуманитарне помоћи

„Лионс клуб“ из Новог Сада, који је досад кроз више хуманитарних акција помагао слепе и слабовиде, поклатио је Савезу слепих Војводине 70 пакета хуманитарне помоћи, са најнеопходнијим стварима за личну хигијену и најосновнијим намирницама. Урош Тадић, председник Савеза, рекао је да ће пакети бити равномерно распоређени најугроженијим члановима у свим војвођанским организацијама – углавном пензионерима. Председник „Лионс клуба“, Ранко Антонић, најавио је да ће Савезу ускоро доирати и три рачунара прилагођена потребама слепих, уз помоћ којих ће они моћи да снимају аудио књиге.

УСКОРО И КОМОРА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Прве лиценце од септембра

Расписани су избори за Комору социјалне заштите, а пријављивање кандидата трајаће следећих месец дана. Као што је „Глас осигураника“ већ писао, Комора ће се бавити лиценцирањем запослених у сектору социјалне заштите, а прве лиценце треба очекивати на јесен. Дозволе за рад, односно лиценце, требало би да добије око 4.000 запослених.

– Формирањем Коморе заокружују се у целини циљеви Стратегије развоја социјалне заштите, усвојене још 2005. године. Ово је један од најзначајнијих дана за ову област, а сада је у припреми и нови документ који треба да дефинише циљеве у социјалној заштити до 2020 – рекла је Сузана Пауновић, помоћница министра рада и социјалне политике, објављујући одлуку о конкурсима за Комору социјалне заштите.

Ова одлука објављена је и на сајту Министарства рада и социјалне политике, где се могу наћи и обрасци за пријављивање кандидата, као и услови које морају да испуне.

Комора ће имати 45 чланова – 25 из центара за социјални рад, а по десет из установа социјалне заштите и других пружалаца таквих услуга. Комора би требало да буде формирана почетком јуна, а, након усваја-

ња свих неопходних аката, прве лиценце требало би да буду издаване од септембра.

– Дозволе за рад издаваће се запосленима у државним институцијама, као и другим пружаоцима услуга који нису на буџету – казала је Сузана Пауновић и нагласила да је Министарство рада и социјалне политике обезбедило из буџета седам милиона динара за рад Коморе у овој години.

Сви запослени у области социјалне заштите у почетку ће добити „нулте“ лиценце које ће морати да обнављају након шест година. Комора ће, осим издавања, имати и обавезу одузимања лиценци, али ће се бавити и етичким питањима из области социјалне заштите. Министарство рада и социјалне политике ће са своје стране лиценцирати установе социјалне заштите. **Љ. Миленковић**

НОВОСАДСКИ САЈАМ ЗАПОШЉАВАЊА

Посао и за особе са инвалидитетом

На Сајму запошљавања који је, у организацији новосадске филијале НСЗ, крајем марта, одржан у западном холу СПЕНС-а, једна од тематских трибина била је посвећена активним мерама за запошљавање особа са инвалидитетом и субвенцијама за послодавце који запошљавају ову категорију незапослених. Социјални партнери Сајма били су Савез самосталних синдиката града Новог Сада – секција младих, и администрација Новог Сада и АП Војводине.

Од послодавца који су присуствовали Сајму, четири су понудила чак 32 радна места за ОСИ, што је значајан помак. Небојша Кукић, заменик директора новосадске филијале НСЗ, истакао је да је на Сајму понуђено укупно 309 радних места,

углавном за дефицитарне занатске послове, али знатан број и за фармацеуте.

Душан Марјановић, саветник за рад са послодавцима у филијали НСЗ Нови Сад, нагласио је да су били тражени и послови

у комерцијали, продаји и осигурању, а за разлику од претходних сајмова, овај пут је било мало више радних места и за економисте, правнике, новинаре и лекаре.

Д. Кораћ

СВРЉИГ

Служба „Помоћ у кући“

Црвени крст Сврљига и геронтодомаћице у наредних десет месеци реализоваће пројекат „Помоћ у кући“, вредан три милиона динара, који је одобрило Министарство рада и социјалне политике Републике Србије. Геронтодомаћице ће помагати старим особама у граду и на селу, а њихов посао ће се састојати у спремању хране, доношењу лекова, одржавању хигијене, успостављању контакта са институцијама итд. Радиће по уговору о делу, а због смањења трошкова организовања и превоза геронтодомаћица, предност су добила лица која живе у месту где се пружају услуге. Оваква помоћ старим особама, поготову у сеоским срединама, неопходна је, каже Стеван Стојановић, секретар Црвеног крста Сврљиг, и додаје да ће овим обликом помоћи бити обухваћено око 180 лица.

С. Ћорђевић

Међу најбољима у Срему

Чланови Земљорадничке задруге „Краљевци” обележили су недавно још једну успешну пословну годину, па се тим поводом на годишњој Скупштини задругара окупио велики број пословних партнера, представника прерађивача и научних радника са којима сарађују. Задруга у Краљевцима, селу у румској општини, јединствена је по томе што у њој 11 година, колико постоји, сви волонтирају, па и директор. Задругари кажу да је у томе кључ њиховог успеха и да се убрајају међу најбоље у Срему, чак и у Војводини.

– Испунили смо основни циљ – да произвођачи доби-

јају јефтинији репроматеријал за пет до 20 одсто. На рачуну имамо толико новца да можемо несметано радити не-

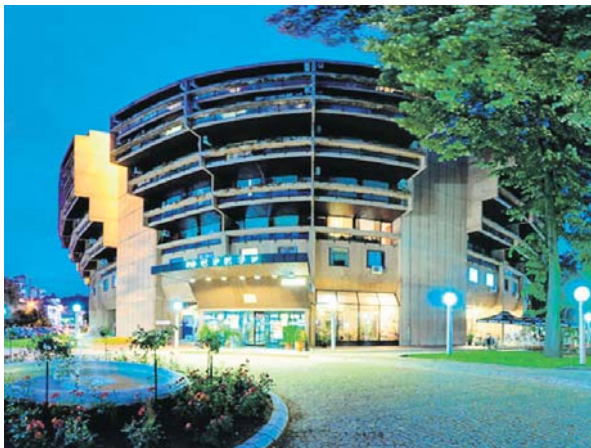
колико наредних година без додатне зараде – рекао је директор-земљорадник Ђорђе Михајловић.

Задруга има 22 члана, а са њом сарађује још четрдесетак коопераната. А то могу бити само они који на време измирују обавезе.

– За 11 година нисмо никога тужили, нити смо били тужени, што сведочи о добром раду. Ипак, иако Краљевци имају идеалан географски положај, у селу се налази тридесетак празних кућа – навео је Радован Вукашиновић, председник Скупштине ове земљорадничке задруге.

Сви учесници и гости Скупштине задругара у Краљевцима пожелели су земљорадницима берихетну годину.

Д. Р.

ПИРОТ

Бесплатно у бање 99 пензионера

Одмах по изласку конкурса за овогодишњу рехабилитацију пензионера са најнижим примањима у бањама Србије, о трошку Фонда ПИО, надлежни у Општинском удружењу пензионера у Пироту, вођени искуством из претходних година, прионули су на посао прикупљања потребне документације за лица која конкуришу.

Ове године из Пирота се пријавило више од 260 пензионера, а њих 99 ће отићи на бесплатну рехабилитацију у неко од бањских лечилишта.

– Последњу реч о томе ко ће бити на том списку даће надлежни из стручне комисије општинске филијале РФ ПИО – каже Велимир Пејчић, председник Удружења пензионера Пирот.

С. Панакијевски

ВРЊАЧКА БАЊА

Златне нити са златним рукама

Девета по реду манифестација народног стваралаштва прела и посела „Златне нити са златним рукама” одржана је, крајем марта, у хотелу „Бреза”, у Врњачкој Бањи. Организатор и домаћин манифестације било је врњачко Удружење жена „Златне нити”, а на овом својеврсном сајму учествовало је седамдесетак излагача из градова широм Србије али и из бивших југословенских република.

Сајам је подељен у неколико дисциплина: домаћа радиност, прела и посела, традиционална јела за посела, приповедање

уз песму и игру у народној ношњи, а након пријема гостију и постављања штандова уследио је дефиле учесника. Манифестацију, која је уврштена у календар републичких дешавања ове године, свечано је отворио председник општине Врњачка Бања, Зоран Сеизовић. Према речима Светлане Трифуновић, председнице „Златних нити”, четвородневни програм био је богат и садржајан а уз домаћу радиност, прела и посела, служена су традиционална јела и приповедало се уз песму и игру.

Д. И.

ДЕСЕТ МЕСЕЦИ РАДА ИНФОЦЕНТРА ГЦ БЕОГРАД

Све више позива из целе Србије

Отварање Инфоцентра при Геронтолошком центру Београда било је више него оправдано, што показују бројни позиви корисника, како из Београда, тако и из целе Србије, каже Бранкица Јанковић, директорка Центра. Већина корисника савете добија телефонском, док један део њих долази и лично да се распита за себе или супружника. У великом броју случајева зову и деца болесних родитеља, тражећи савете. Најчешће се ради о родитељима оболелим од деменције или од душевних поремећаја.

– Зато смо почели да шаљемо лекара психијатра, јер не можемо сами да се носимо са тим проблемима, посебно што има позива и због злостављања у породици – наводи Бранкица Јанковић.

Ипак, када корисници из целе Србије бесплатно позову број 0800/115-116 најчешће се интересују за права из области социјалне заштите и пензијско-инвалидског осигурања, при

чему се, како напомиње директорка Јанковић, број питања из ове области смањило јер на њих одговара PR office Фонда ПИО. Позиваоци Инфоцентра интересују се за могућности и места лечења, за то где се налазе геронтолошка одељења, али има и корисника које интересују културна догађања.

По речима Бранкице Јанковић, усталила се пракса да се

Центар сваког четвртка бави одређеном темом. Тако је првог четвртка у месецу обезбеђена бесплатна правна помоћ, када правници дају корисницима одговоре на бројна питања, напишу молбу или жалбу, или чак тестамент. Сваког другог четвртка у месецу је психолошко саветовалиште, које такође бележи значајан број корисника. Трећег четвртка корисници имају

прилику да искористе помоћ лекара специјалисте, који им мери шећер у крви, притисак, даје савете из области здравог живота или их упућује у релевантне здравствене установе. Последњег четвртка промовишу се здрави стилови живота, а када постоји пети четвртка у месецу, тада је у Центру гост неки од корисника ове установе, који прича о својим проблемима и искуствима.

– Помоћ у кући је још једна веома тражена услуга овог центра, а честа питања везана су за процедурну смештаја у домова, као и за могућност премештаја из приватног у државни дом. Питају и за савете о одржавању хигијене старих и та питања најчешће постављају њихова деца – каже Бранкица Јанковић, напомињући да је посебно много позива, па и драматичних ситуација, било за време ванредне ситуације, када су се људи јављали тражећи огрев, али и храну.

Љ. Миленковић

ПОМОЋ СТИЖЕ ТЕЛЕФОНОМ

Дугме које живот значи

Био је потребан само један притисак на црвено дугме наруквике, па да се огласи звук телефона из свих делова стана Миле Дивљаковић.

– Госпођо Мила, јесте ли добро – питао је глас.

– Јесам, јесам, добро сам, само су ми дошли гости, па сам хтела да вас поздравим – узвраћа госпођа Мила.

Овако је слепа Мила Дивљаковић демонстрирала рад телеасистела, новине у домовима старих и беспомоћних људи, којима је омогућено да на тај начин буду под надзором 24 сата дневно, свих 365 дана у години. Ту могућност могу да користе житељи већине општина у Београду, али и мештани општине Инђија и околних села.

– Ми имамо кориснике које зовемо свакога дана како би-

смо помогли да им брже прође време, али и оне које подсећамо на терапије лековима, неколико пута у току дана – каже Милица Јакшић, координатор Асистела, фирме која на овај начин опслужује 600 корисника. Наша саговорница напомиње да су најкритичнији дани за њихове кориснике, изузимајући оне када имају здравствене проблеме, управо празници када се породице окупљају, а они остају сами. Тада им највише значи разговор са оператерима Асистела за које се често везују, па се тај пословни однос неретко претвара у пријатељски, пун поверења.

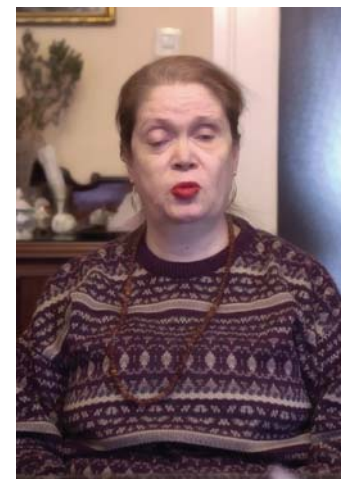
– Пријатно је разговарати са њима, никада не осећате нерасположење, нервозу. Увек су спремни да вас саслушају, да вам помогну правим саветом.

Знају коју славу славим, када ми је рођендан, међусобно честитамо Васкрс, попричамо и ето – каже Мила Дивљаковић. Напомиње да је најтеже када је ноћ, када човек остане сам са собом и када почну преиспитивања.

– Тада позовем њих, а они су увек пуни вере и наде и ја заборавим да сам тужна и знате како ми буде лепо – истиче госпођа Мила.

Оператери Асистела имају социомедицинске досијее својих корисника са свим подацима о болестима, лековима. Они су ту и за случај када корисницима позли, да одмах алармирају хитну помоћ са којом имају склопљен уговор о хитном реаговању.

– Јутрос је једна наша корисница пала у стану. Успела је да притисне црвено дугме и позо-

Мила Дивљаковић

ве нас, а ми хитну помоћ – каже Милица Јакшић.

Оператери Асистела обучени су да на основу разговора и описа симптома препознају да ли је реч о инфаркту, шлогу или другим стањима опасним по живот. На тај начин скраћују време од првих симптома до доласка помоћи.

Љ. Миленковић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Интернет (2)

Internet Explorer

Овај програм је веома распрострањен јер је бесплатан и долази као саставни део оперативног система Windows 7. Уз помоћ овог програма можемо да претражимо интернет странице и тако долазимо до нових информација, програма, фотографија или игара. Internet Explorer покрећемо из старт менија или кликом на икону са словом Е у таскбару, са десне стране дугмета Старт (у Quick Launch бар-у).

Internet Options

Када уђемо у Internet Explorer и клинемо на икону **Tools**, у командној траци можемо да изаберемо опцију **Internet Options** коју користимо за подешавање интернет параметара (Proxy Server; Home page; за безбедност сопствених података приликом приступања интернету која је нивелисана по нивоима). Састоји се из следећих картица:

Картица

General – састоји се из следећих одељака:

1. **Home page** – у овом одељку дефинишемо интернет страницу која ће се учитати кад покрећемо Internet Explorer

тако што у пољу испод наслова To create home page tabs, type each address on its own line укуцамо адресу те странице;

2. **Browsing history** – у овом одељку контролишемо и бришемо привремене фајлове које рачунар мора да прочита са интернета да би приказао одређену страницу. Такође, контролишемо колико дана уназад ће рачунар чувати историју посећених сајтова (Days to keep pages in history). Брисање историје врши се кликом на дугме Delete;

3. **Search** – у овом одељку постављамо или мењамо постављени претраживач интернет страница за који желимо да буде основни (bing, yahoo, google...);

4. **Tab** – у овом одељку мењамо приказ страница по табовима, то јест да ли желимо да се, када учитавамо више страница, оне мењају кроз један таб или да свака страница буде посебан таб, као и да ли да нас рачунар, приликом затварања In-

ternet Explorer-а, упозори да ли желимо да затворимо све табове или само текући таб;

5. **Appearance** – у овом одељку подешавамо изглед странице (боју, језик и врсту слова).

– ниво безбедности на интернету;

2. **Local intranet** – ниво безбедности на локалној мрежи;

3. **Trusted sites** – сајтови (интернет странице) којима верујемо (под појмом „верујемо“ подразумевамо да су сајтови безбедни и да не садрже елементе попут вируса који би могли нашкодити нашем рачунару и нашим подацима);

4. **Restricted sites** – сајтови којима не верујемо.

б) клинемо на дугме **Sites**;

ц) у пољу **Add this website to the zone** укуцамо адресу сајта коме верујемо или не верујемо;

д) клинемо на дугме **Add**;

е) сајт ће се појавити у пољу **Websites** (листа сајтова којима верујемо или не верујемо);

ф) клинемо на **Close**.

Сајтове из листе **Websites** бришемо тако што их изаберемо, па клинемо на дугме **Remove**.

У складу са тим Internet Explorer аутоматски дотерује сигурносне параметре за приступ сајту.

Напомена: Ова опција је обавезна код електронског банкарства, јер у опцији

Картица

Security – у овој картици дефинишемо ниво сигурности програма Internet Explorer у зависности од логичког положаја на ком се налази:

1. **Internet**

Trusted sites морамо убацити сајт банке код које имамо налог.

Ниво сигурности подешавамо померањем клизача: **Low** (низак), **Medium-low** (средње низак), **Medium** (средњи), **Medium-high** (средње висок) и **High** (висок).

Картица

Privacy – картица коју користимо да бисмо дефинисали да ли желимо да нас сајтови на нивоу Internet Explorer-а препознају или не када их поново посећујемо. По-

нашање се дефинише тако што наш рачунар памти мали текстуални фајл (Cookies или колачић), креиран од стране интернет сајта, у коме се налазе подаци везани за наш рачунар и нас као корисника. Када поново посећујемо сајт, он препознаје тај фајл и поздравља нас. У одељку **Settings** померањем клизача можемо да повећамо или смањимо приватност:

1. не дозвољавамо памћење текстуалног фајла са нашим подацима;

2. дозвољавамо памћење текстуалних фајлова само уз наш пристанак;

3. дозвољавамо памћење свих текстуалних фајлова.

Приликом учитавања појединих сајтова на монитору ће се поред главног прозора отворити и други, нежељени (pop-up) прозори који ће нас порукама (на пример: „Добили сте награду...“) упућивати на неки други непожељни сајт.

У одељку **Pop-up Blocker** чекирамо **Turn on Pop-up Blocker** и тако блокирамо pop-up прозоре. Такође, можемо дефинисати и сајтове за које не желимо да се активира pop-up блокер.

Поступак је:

1. у пољу **Address of website to allow** откуцамо адресу сајта;

2. адреса сајта ће се појавити у пољу **Allowed sites** који се налази одмах испод и приликом учитавања тих сајтова биће дозвољено појављивање pop-up прозора.

Сајтове из листе **Allowed sites** бришемо тако што их изаберемо жељени, па клинемо на дугме **Remove**.

Наставиће се

Предраг Јовановић

Стигло је пролеће

Јагњећа чорба

(за четири особе)

Време припреме: 90 минута

Састојци: 1,5 дл уља, 600 гр јагњећег меса, 3 црна лука, 4 шаргарепе, 2 корена першуна, један мали целер, лаворов лист, кашичица бибера у зрну, кашика алеве паприке, кашика брашна, 50 гр пиринча, 50 гр парадајз пиреа, свеж парадајз, свежа паприка, со, бибер, вегета.

Начин припреме: У шерпу ставити уље, додати сецкан лук. Кратко упржити, па сипати шаргарепу, целер, першун, сецкане на коцке. Продинстати, додати јагњетину ситно исецкану. Ставити лавор, бибер у зрну и динстати десетак минута. Додати на коцке сечен парадајз и паприку. Посути алевом паприком и брашном, промешати и налити 1,5 л воде. Пустити да кува четрдесетак минута. Додати рижу и парадајз пире и кувати још неколико минута. Оставити поклопљено на топлој рингли до служења.

Напомена: После динстања може се одмах налити водом. Чорба се може и запржити.

Мусака од зеља

(за четири особе)

Време припреме: 50 минута

Састојци: 4-6 веза зеља, 400 гр млевеног меса, 2 главице црног лука, чен белог лука, 100 гр пиринча, 3 јајета, пола литра јогурта, со, бибер, вегета, уље.

Начин припреме: Зеље опрати, попарити врућом водом, па исећи на крупне комаде. На уљу пропржити ситно сецкан црни и бели лук. Додати млевено месо и пржити још мало. Пиринач обарити, оцедити и додати месу, затим и со, бибер и зачин. Уљем подмазати посуду у којој ће се пећи. Половину зеља ставити на дно посуде, на то изручити млевено месо, па покрити другом половином зеља. Јаја умутити, додати јогурт и зачин и тиме прелити зеље. Пећи у рерни загрејаној на 180-200 степени око 40 минута.

Напомена: Зеље се може заменити блитвом или спанаћем, а јогурт млеко. Уз ову мусаку лепо иде кисело млеко.

Торта од ломљеног кекса

(не пече се)

Време припреме: 30 минута

Састојци: 0,5 л млека, 200 гр шећера, 4 јајета, 4 кашике брашна, 100 гр чоколаде 300 гр кекса, кесица шлага.

Начин припреме: Кекс издробити и ставити у чинију. Млеко ставити да се кува. Посебно умутити јаја, шећер и брашно. То сипати у млеко кад проври и кратко прокувати. Додати чоколаду. Тако вруће сипати преко кекса. Варјачом све измешати, пресути на тацну и обликовати по жељи. Умутити шлаг и ставити преко колача.

Проја са спанаћем и сиром

(за четири особе)

Време припреме: 35 минута

Састојци: 3 јајета, 300 гр спанаћа, 300 гр белог сира, ½ л јогурта, шоља белог брашна, две шоље кукурузног брашна, пола шоље уља, со, прашак за пециво.

Начин припреме: Спанаћ опрати, исећи на ситније и попарити врућом водом. Умутити јаја, додати јогурт, уље, полако додавати једну и другу врсту брашна са прашком за пециво и со. Све измешати, па додати оцеђен спанаћ и измрвљен сир. Сипати у науљену тепсију и пећи на 200 степени око 30 минута, односно док лепо не порумени.

Напомена: Проја се може пре печења посути сусамом. Уместо јогурта може се употребити кисело млеко.

БАКИНИ САВЕТИ

Да ли се сећате, кад крене пролеће и проблеми са кијавицама, синусима, савета својих бака да у природи постоји све што нам је потребно за лечење?

За разне проблеме носа и синуса, ево неколико бакиних савета.

КРВАРЕЊЕ ИЗ НОСА може се зауставити чепањима од храстове коре: кашичицу прашка од храстове коре прелити шољом воде. Кувати 3-4 ми-

нута и прохладити. Направити од вате тампоне, које треба натопити течномљу и пажљиво ставити у ноздрве.

Чај од крваре (змијска трава) такође се користи за заустављање крварења. Употребљава се корен биљке: кашичицу крваре ставити у шољу хладне воде и пустити да прокува. Не-

ка одстоји 10 минута. Процедити и пити две шоље дневно.

ОБЛОЗИ ОД ЂУМБИРА ЗА УПАЛУ СИНУСА. Изгњечити 2-3 кашике ренданог ђумбира. Добијен сок и кашу сипати у мало воде, кратко прокувати. Кашу нанети на чисту крпу и држати на носу и челу док се не охлади. Понављати док се кожа не зацрвени.

ПОЛЕНСКА КИЈАВИЦА.

Прокувати литар воде и њоме прелити мешавину од супене кашике русомаче, супене кашике столисника, супене кашике вица и кафене кашичице храстове коре.

Нека одстоји 15 минута. Оцедити и пити по гутљај, више пута дневно.

То би требало да се ради најмање три месеца.

Припремила:
Софија Доминиковић

Најчешће жалбе на обућу и технику

У београдском ТЦ „Ушће“, 30. марта 2012. године, поводом Светског дана права потрошача, Министарство пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде, у сарадњи са тимом европског пројекта „Јачање заштите потрошача у Србији“ који финансира ЕУ, организовало је Сајам потрошачких права.

Сајму су, поред релевантних државних институција, присуствовале и владине и невладине организације које су у систему заштите потрошача.

Игор Иваноски, координатор односа с јавношћу Асоцијације потрошача Србије (АПОС), рекао нам је да је Сајам добро протекло и да је било доста заинтересованих.

– На Сајму су били представници ресорних министарстава и инспекција, који су посетиоцима пружали информације и стручне савете у вези са заштитом њихових права и интереса, а то су чинили и правници из организација за заштиту потрошача. То је од велике важности јер људи слабо познају своја потрошачка права – објаснио је Иваноски.

АПОС је на Сајму представио и свој часопис „Потрошачки репортер“, који се може наћи и на сајту ове асоцијације (www.apos.org.rs). Часопис се бави питањима значајним за потрошаче у Србији, а у њему се преносе и резултати упоредног тестирања

квалитета робе и услуга које спроводи Stiftung Warentest, независна организација потрошача из Берлина.

Јованка Николић, дипл. правник АПОС-а, рекла нам је да Закон о заштити потрошача, који се примењује од 1. јануара прошле године, није примењив у потпуности.

– Одредбе везане за услуге од општег економског интереса (све у вези са водом, струјом, телекомуникацијама итд.), нису у закону јасно написане, па тако нису примењиве у пракси. Такође, и одредбе које се односе на поступања трговаца и сервиса траже допуне и евентуалне измене, да би у стварности однос потрошач–трговац могао да функционише. Најчешће жалбе се односе на обућу, затим на техничке уређаје, а потрошачи се масовно жале и на услуге мобилних оператора. Проблем у случају обуће, конкретно патика, постоји јер у Србији нема јасних стандарда по којима се производе и увозе патике, а по којима потрошач за свој новац добије робу доброг квалитета – каже за „Глас осигураника“ Јованка Николић.

Рокови за рекламацију

Ваша права у бројевима (са сајта www.zastitapotrosaca.gov.rs):

2 године – имате право на исправку и замену робе/услуге иако немате гаранцију (рекламација);

14 дана – имате право да се предомислите уколико сте наручили робу преко интернета, ТВ продаје, каталога, на презентацији или од трговца који се појавио на вашим вратима;

15 дана – рок у коме трговац мора да одговори на рекламацију;
30 дана – рок у коме је трговац дужан да вам испоручи робу (уколико није другачије уговорено).

Како наводи наша саговорница, део закона који је у пракси најпримењивији јесу одредбе које се односе на склапање уговора изван пословних просторија и уговора на даљину (продаја преко интернета, ТВ-а, каталога, на презентацији или продаја од врата до врата), јер је у овом случају све јасно и прецизно написано.

Савет који АПОС упућује свим потрошачима јесте да при свакој куповини добро обратe пажњу шта купују.

– Када купују неки производ, потрошачи треба добро да поведу рачуна о томе шта пише на декларацији, и то нарочито када су прехранбени производи у питању, јер је декларација лична карта производа. Код куповине техничких уређаја, на пример, човек заправо купује и рекламацију, зато се пре куповине треба добро информисати о сервисима, резервним деловима итд. – саветује Игор Иваноски из АПОС-а.

В. Кадић

Објективни недостатак

Свакоме се макар једном десило да купи, рецимо, неки одевни предмет, и када дође кући схвати да му уствари не стоји баш онако како би желео. Такође се дешава да одећа купљена некоем на поклон не буде одговарајуће величине. Дакле, у случају да купимо неки производ, била то одећа, намештај, или нешто друго, схватимо да нам из неког разлога не одговара и желимо да га заменимо или вратимо, закон нажалост није на нашој страни, јер роба нема никакав објективни недостатак. Другим речима, трговац нема обавезу да нам замени робу или врати новац зато што смо се предомислили или донели погрешну процену приликом куповине. Међутим, без обзира на то што нас закон у овом случају не штити, вреди покушати љубазном молбом, па нам трговац, иако то није његова обавеза, ипак може изаћи у сусрет!

Постали смо преосетљиви

Модерна медицина још није разрешила узрочни сплет који доводи до бурних реакција организма на одређене супстанце

„Зауставимо амброзију!“ Само до пре неку годину поклич и заштитни знак београдског здравствено-еколошког пројекта Секретаријата за заштиту животне средине изазвао би збуњеност, јер већина нас није ни знала шта је то, не рачунајући појам из грчке митологије.

У међувремену, сазнали смо, све и да нисмо хтели, јер је медијска кампања узела маха, да је у питању „најопаснија и најпознатија алергена биљка у свету“, која „Европу осваја невероватном брзином“, а да је освојила и нас јасно је и по томе што се све више људи све чешће жали, у време цветања амброзије, на непријатне и иритирајуће тегобе као што су кијање, свраб у носу и грлу, сузење очију, отицање капака, отежано дисање. И што је најгоре, нема много ефикасних начина да се сметње ублаже.

Реакције су сличне и код других поленских алергија, али у више од половине таквих случајева узрочник је управо полен амброзије, у народу познате и као лимунцик или парложна трава. Пре цветања она је потпуно безбедна, штавише врло привлачно изгледа и има је свуда – по запуштеним двориштима, ливадама, крај путева.

„Отишла сам километрима из града, да бих ‘запуцала’ у једну лепу, зелену њиву да сликам природу и све остало, а тек сам после неког времена приметила да је та њива, уствари, зелена од амброзије... одмах увече су почели симптоми алергије, а сутрадан сам већ била у очајном стању...“, написала је једна читатељка у коментару на вест да ће Београд и ове године предузети одговарајуће мере на уништавању и сузбијању жилавог корова чији полен, укупно узев, изазива алергију код 10 одсто људи.

Према подацима Института на Торлаку, у Србији од различитих облика алергија пати чак 40 одсто становништва. Овако висок проценат не одскаче од глобалних показатеља. Тренутно, више од 30 одсто људи у свету је алергично, а прог-

нозира се да ће у будућности то бити сваки други становник планете.

Алергије су једна од пошаста модерног доба пред којима је савремена медицина показала своје ограничене моћи. Круг непријатних, али често веома озбиљних, па и фаталних појава (анафилактички шок) шири се, као и број изазивача, али на основно питање шта све могу да буду алергени и кога могу да погоде, наука заправо нема прави одговор.

Тачније, одговор је врло уопштен. Било која супстанца може, из недовољно познатих разлога, да код неке особе изазове ланчане реакције. На основу неких индиција могуће је да се процени да ли су неки људи, рецимо по генетским обележјима, склонији алергијама од других, али правила и гаранција нема.

Нема ни правог лека, мада, с друге стране, особе које пате од овог проблема науче, пре или касније, с тим да живе. Разумљиво, зависно од типа алергије (на храну, лекове, воће, прашину, полен, крзно, мирис, ујед инсекта... списак је дословно бесконачан) то није увек једноставно и прилично отежава свакодневне активности.

Посебно су осетљиви примери деце код којих је дијагностикована астма, уз чињеницу да се болест у све већем броју јавља управо као последица алергије. Према истраживањима рађеним у Великој Британији, где чак 30 одсто 13-годишњака и 14-годишњака има неки облик овог обољења, седамдесетих година минулог века трећина случајева астматичне болести била је узрокована алергијом, а данас чак 80 одсто.

Још већи постотак оболеле деце бележи се у такође развијеним и богатим земљама попут Аустралије и Новог Зеланда, где проценат малишана са астмом иде чак и до 50 одсто. У Србији свако седмо дете школског узраста пати од астматичних тегоба. Најмањи проценат оболелих регистрован је у Албанији, нешто више од два одсто.

У случају овако специфичног проблема, степен развијености не обезбеђује, како се види, никакву поштеду од болести, осим што свакако омогућава боље услове лечења. Ипак, основна непознаница и даље су сами узроци алергије и њеног ширења у епидемијским размерама.

То што смо постали толико осетљиви на све и свашта, најчешће се доводи у везу са промешаним начином живота. С једне стране нездрава исхрана, смањена физичка активност, загађена животна средина, прекомерно борављење у затвореном простору, свакако чине своје. Истовремено, пак, велики број стручњака заговара тезу да смо постали преосетљиви јер смо своје одбрамбене снаге ослабили уништавајући све бактерије у околини, живимо у малтене стерилним условима и једемо можда не природно здраву храну, али максимално хигијенски обрађену. Тиме се објашњава зашто су деца одрасла у сеоским срединама, где су много више изложена сваковрсним утицајима, много мање склона оболевању. Изгледа, тако, да је стара изрека – чистоћа је пола здравља – само половично тачна. Бар када је о алергијама реч.

Д. Драгић

Не помаже ни „Солидарност”

Упркос два милиона прикупљених потписа, моћни синдикат није успео да издејствује референдум о непопуларним променама

После много погађања, два коалициона партнера су се договорили: и мушкарци и жене ће у пензију одлазити равноправно: радни век ће им се завршавати са 67 година.

То је главна и најнепопуларнија одредба из пензијске реформе у Пољској о којој је договор две партије које имају тесну скупштинску већину обеледањен претпоследњег дана марта.

Пошто је погађање између центристичке Грађанске платформе премијера Доналда Таска и њеног коалиционог партнера, лево оријентисане Пољске народне партије, трајало дуго, подразумева се да у прихваћеном решењу има и доста компромиса, али они нису били довољни да ублаже гнев Пољака који су масовно протествовали на улицама.

Протест је водио некада веома моћан и прогресиван, а данас

конзервативан и мање утицајан синдикат „Солидарност”, који је петицијом са чак два милиона потписа настојао да изнуди референдум о пензијској реформи. У народном изјашњавању реформа би сигурно била одбачена, јер резултати испитивања јавног мњења показују да се њој противи чак 85 одсто грађана.

Политичари на власти нису, међутим, спремни да им изађу у сусрет, јер знају да би у том случају био испостављен висок рачун, кроз повећање буџетског дефицита и поремећаје фискалних биланса, не додуше одмах јер ће и реформски захват у пензијском систему бити примењиван постепено, као уосталом и у свим другим земљама.

Пољаци су досад могли да раде до 65 година (мушкарци), односно 60 (жене), да би, ако су испунили и други услов – радни стаж од 40, односно 35 година, рачунали на пуну пензију.

Компромис који је уграђен у коалициони договор у реформи подразумева да ће у пензију моћи да се одлази и са 65, односно 62 године за жене, али у том случају износи на пензионерским чековима били би знатно мањи.

Међу најгласнијим учесницима протеста због нових мера су они који памте „боља времена”,

када је пољска држава била великодушна дадиља. Али као ни на другим местима, ни овде то није могло вечито да траје.

Пољска транзиција – приватизација централизоване државне економије и либерализација тржишта – била је иначе једна од најуспешнијих међу бившим комунистичким земљама источне Европе. Захваљујући томе, Пољаци данас имају једну од најздравијих економија у ЕУ, у којој су од 2004. Једни су од ретких који се опиру увођењу евра, мада испуњавају услове за то, јер сматрају да им је боље са националним злотом.

Пољска има велико домаће тржиште од 38 милиона становника, није зависна од само једног извозног производа и била је једина ЕУ економија која је избегла рецесију током велике кризе која је протутњала светом 2008. и 2009. године. Штавише, 2009. је била европски рекордер по привредном расту, а и ове године стоји боље од европског просека.

Иако има и мањи дефицит од других, тренутно 5,6 одсто друштвеног производа („златни” стандард ЕУ је три одсто), и у Пољској су видљиви синдроми бољке која мучи цео западни свет: старење становништва,

погоршавање односа између оних који раде и издржаваних и, због тога, напрезање фискалних биланса.

У Пољској је данас 18,1 милион радно активних и 6,5 милиона пензионера. Усвојена реформа треба да створи услове да се тај однос у будућности битно не погорша.

За пензије се тамо данас одваја 10,6 одсто бруто националног производа, приближно исто као и у Немачкој. Пољаци су са својим усудом и највећом европском економијом сада изједначени и по годинама одласка у пензију, јер је и немачком реформом уведено да се ради до 67 година (мада Пољаци у просеку живе пет година мање него Немци).

Овдашњи политичари су несумњиво мање склони популизму и угађању народу него другде. Иако је притисак „Солидарности” био велики – док је парламент заседао, испред Сејма је демонстрирало 50.000 људи – предлог да се одржи референдум о пензијској реформи је одбачен са убедљивом већином: 233 према 180, са 42 уздржана. Показало се тако да су влада и премијер Таск јачи у парламенту него што им је рејтинг у јавном мњењу.

М. Бекин

ГЦ „СРЕМ“ У РУМИ

Сто први рођендан Олге Адамовић

Станари и запослени у Геронтолошком центру „Срем“, са бројним гостима, обележили су 101. рођендан Олге Адамовић, која у тој установи живи 21 годину.

Музика се орила, хор је певао, а број 101 красио је велику тарту. Нису изостали ни стихови, цвеће и поклони. Прослави рођендана присуствовала је и Олгина осам година млађа сестра Велинка, која такође борави у овом центру.

Олги Адамовић рођендан је најпре честитала директорка Центра, Марија Ста-

нојчић Срака, која је истакла да у њиховој установи има још станара старијих од 90 година.

љи тамо су радили пет година, а онда су дошли кући у посету родбини где их је затекао Први светски рат. У Охајо се више никада ни-

су вратили, те су остали да живе у Вуковару – каже Велинка.

По њеном мишљењу, уз гене је пресудна и исхрана.

– Одувек смо јеле рибу и пилетину и пиле само сокове, а нису неважне ни различите активности које људе бодре – наглашава млађа од сестара Адамовић.

Сестре су имале леп и миран живот, без трзавица, а Олга Адамовић, без обзира на то што је напунила 101, и

даље има неговано лице. Није се удавала, тако да су неудате госпође у шали констатовале да је то сигурно рецепт за дуг живот.

Слављеници су, поред осталих, рођендан честитали представници локалне самоуправе и малишани из вртића „Полетарац“.

Д. Р.

Иако у дубокој старости, Олга се до пре две године сама кретала, а сада се убраја у зависне кориснике Центра. Њена сестра Велинка је на рођенданском слављу била на услузи новинарима и осталим гостима.

– Олга се родила 4. 4. 1911. године у Сједињеним Америчким Државама. Наши родите-

НОВА ВАРОШ ДОБИЛА ТАМБУРАШКИ ОРКЕСТАР

Настављају традицију градских ансамбала

Као некада, градом на пади-нама Златара шире се звуци староградске песме захваљујући Тамбурашком оркестру Дома културе „Јован Томић“, формираном пре три месеца.

Оркестар из Нове Вароши броји десет чланова, а његову окосницу чине самоуки музичари који већ деценијама другују са тамбуром и гитаром. За разлику од млађих чланова којима ће предстојећи концерт бити први јавни наступ, они су се на сцени калнили још у време када ни једна градска свечаност није могла да се замисли без босанских севадалинки или нумера Звонка Богдана и Јанике Балаша.

– Окупили смо се да бисмо, пре свега, сачували концепт

старе, градске песме, која полако губи битку са разноврсним музичким жанровима сумњи-

вог квалитета. Свирамо из забаве и велике љубави према овој врсти музичког стваралаштва,

трудећи се да наше музицирање подигнемо на завидан ниво – каже шеф оркестра, Фарук Ибишбеговић, иначе уредник програма у Дому културе.

Тамбурашки оркестар Дома културе наставља традицију градских музичких ансамбала којих је у послератној историји Нове Вароши било свега неколико, а последњи – „Нове елџије“ престао је са радом пре више од једне деценије.

– Сматрамо да би свако време требало да има свој градски оркестар. Када се то могло у тешким послератним и деведесетим годинама прошлог века, зашто не би и данас – каже Ибишбеговић.

Ж. Дулановић

Оркестар Дома културе „Јован Томић“

Бесплатан превоз, екскурзије, пакети

На недавно одржаној годишњој Скупштини општинске организације пензионера Смедеревске Паланке изнет је податак да ова организација има 4.320 чланова и да се у прошлој години радило на свим пољима да би се помогло најстаријим Паланчанима.

– У прошлој години за наше чланове набавили смо 2.426 тона угља, 670 метара дрва, 600 пакета сухомеснатих производа и лиснатог теста. Поделили смо 300 пакета са основним животним намирницама, болесним, непокретним и социјално најугроженијим пензионерима, и још 30 у сарадњи са Црвеним крстом Смедеревске Паланке. Редовно смо нашим члановима мерили ниво шећера у крви и притисак, а 59 пензионера је о трошку Фонда ПИО бесплатно отишло у бање. Добро се радило и на културном и спортском пољу, организовали смо забаве и дружења којима су присуствовале и наше колеге из многих других места и крајева – рекао је, подносећи извештај о раду за 2011. годину, Слободан Б. Пантић, председник паланачких пензионера.

Чланови Скупштине потом су једногласно усвојили извештај за 2011. и план активности за 2012. годину, као и финансијски извештај за прошлу и финансијски план за текућу годину.

Слободан Б. Пантић је нагласио да ће се и у овој години наставити са свим активностима, а посебно ће настојати да се одржи бесплатан превоз на територији општине и организовање бесплатних екскурзија за старије Паланчане који не могу да их плаћају. По његовим речима, са локалном самоуправом највише ће се радити на изградњи старачког дома или геронтоцентра, који су преко потребни Смедеревској Паланци.

– Тражићемо да нам надлежне општинске и републичке институције помогну да реновирамо бању на паланачком кисељаку како би пензионери, поготову они са ма-

лим пензијама, могли да је користе. У овој години потрудићемо се да у што већој мери пружимо хуманитарну помоћ болесним, социјално најугроженијим и сиромашним члановима. Планирамо да, уз помоћ локалне самоуправе и донатора, адаптирамо и наш клуб за дневни боравак пензионера – додао је Пантић.

На овом скупу донета је и одлука да општинска организација пензионера финансијски помогне издавање монографије КУД „Абрашевић“, које у Смедеревској Паланци постоји и ради већ сто година.

Сл. Костантиновић

ЗАЈЕЧАР

Олимпијада здравља и здравог старења

Низом културних, здравствених и спортских активности у Зајечару и околини обележен је 7. април – Светски дан здравља. „Олимпијада здравља“ назив је културно-спортске манифестације коју су организовали зајечарски Црвени крст, Завод за јавно здравље „Тимок“ и Здравствени центар Зајечар.

Манифестацију је отворио Владан Марковић, секретар Црвеног крста, у присуству стотинак учесника из градских месних организација пензионера.

Укупни победник „Олимпијаде здравља“ је екипа Треће месне организације пензионера „Карађорђево венац“, предвођена Цветом Павловић (најбоље резултате ова екипа показала је у

плетењу и у пикаду). Капитенима такмичарских екипа дипломе је уручила Иванка Јовић, председник Црвеног крста Зајечар.

„Старење и здравље“ био је назив програма који су, пово-

дом Светског дана здравља, приредили радници Завода за јавно здравље „Тимок“ у просторијама ове регионалне здравствене организације у Зајечару.

Најпре су учеснике и присутне поздравили Слађана Ристић, директор, и Марина Војиновић, помоћник директора Завода, а потом је др Слободан Јовановић, специјалиста хигијене, приказао видео презентацију на тему „Старење и здравље“. Јовановић се са петнаестак афоризама представио и као члан новоформираног клуба тимочких хумориста и сатиричара „Сергеј Лајковић“.

Посебан једночасовни програм извели су чланови КУД „Пензионер“, предвођени Вером Димитријевић, а поред десетак вокалних и инструменталних солиста, представили су се и чланови фолклорне секције.

М. Славковић

РОГАЧИЦА

Наставак традиције сусрета села

Бајинобаштанска општина једна је од ретких у Србији која наставља традицију организовања такмичења између сеоских месних заједница. Тако је у Рогачици успешно организована манифестација под називом „Сусрети села“, која је окупила бројне посленике и љубитеље културе и аматере свих узраста.

Била је то прилика да се многи подсети на године када је Задружни дом у Рогачици био стециште културних догађаја на којима се чувало богато народно стваралаштво. Председник општине Бајина Башта, Златан Јовановић, истакао је да је ово још један покушај да се традиција и култура сачувају од заборава и да се оно што је вредно пренесе на младе генерације.

Мада је само такмичење било у другом плану, свеукупни победник овогодишњих сусрета је Месна заједница Гвоздац, друго место освојили су домаћини из Рогачице, а треће аматери из села Пепељ. Сви они су показали уметничко умеће и жељу да се очува народна баштина. На извођачком подијуму смењивале су се мушке и женске певачке групе, солисти и музичари, фолклорни ансамбли, хумористи и рецитатори. Највише аплауза побрао је дует најмлађих учесника, седмогодишњака Сузана и Богосава Марјановића, а успешне су биле и мешовите певачке групе из Љубовије, мушке певачке групе из Луновог Села, женске групе из Ивањице и фолклорни ансамбл КУД Бајина Башта.

М. П.

ЖИТОРАЂА

Угаљ стиже

Пензионери у Житорађи већ мисле на наредну зиму, те су стигле и прве количине угља. У пензионерској организацији кажу да је до сада уговорено 300 тона лигнита и 400 тона угља из Колубаре, а пристигле количине су већ подељене члановима. Акција пријављивања трајаће до јесени.

Цена по тони лигнита износи десет и по хиљада динара, а тона колубарског угља четири хиљаде динара мање. Повољност је да ће пензионери угаљ отплаћивати на шест месечних рата.

Све ће ићи плански тако да не би требало да буде неких проблема, тврде у пензионерској организацији ове топлчке општине.

Ж. Д.

СВРЉИГ

Међу кошницама и пчелама

Мирјана Милићевић (70), пензионерка из Сврљига, убраја се у врсне пчеларе на овом подручју. Овим уносним послом породично се бави већ 36 година, а од 1985. успешно води и прави бизнис у пчеларству. Друштва је повећавала и сада има 75 кошница, а тренутно ради на припреми пчела за пашу које ће ускоро из сврљишког планинског краја кренути дуж Мораве у околини Ниша. У њеној производњи преовлађују багремов и ливадски мед. Мирјана је живот везала за пчелице и кошнице и, како каже, живи у љубави са њима.

– У овом послу се опстаје уз велику љубав и одрицање. Понекад у пчелињаку заборавим и да једем. Свежина, ваздух, зуњање, опијају ме и освежавају. Посла од јутра до сутра, посебно лети. Зими је стање мировања, али се припреме раде код куће. Као и сваки посао, и овај тражи стално усавршавање и учење. Ту су семинари, књиге, рад у удружењу пчелара у Сврљигу. Лепи су пчеларски дани – каже она.

Мирјана је у прошлој години преко Удружења пчелара Србије продала две тоне меда. Задовољна је приходом – од меда се живи, али се много и ради.

С. Ђ.

НИШ

Ускршњи аранжмани

Корисници Геронтолошког центра из Ниша изложили су, у Кући старих заната, аранжмане направљене од различитих материјала, посвећене најрадоснијем празнику – Ускрсу. Осим ускршњих експоната, на изложби је било и педесетак плетених, хекланих и везених радова и разних украсних предмета – рамова за слике, честитки за празнике и ручно прављених сапуна.

Посебну пажњу посетилаца привукли су сувенири направљени од шишарки и шкољки, као и корпице од сламе – које су деке и баке стварали током прошле и ове године.

Изложба је, како каже радни терапеут Геронтолошког центра, Јасмина Илић, организована у сарадњи са градском општином Пантелеј и Активом жена Ниша.

С. Н.

АРАНЂЕЛОВАЦ

Мноштво активности у марту

Поред уобичајених осмомартовских активности у Удружењу пензионера општине Аранђеловац (весело дружење, турнир у пикаду, лепо поклони које су за пензионерке направила деца и васпитачи из вртића „Дуга“, објекат „Звончић“), прошли месец је обиловао и разним другим дешавањима.

У оквиру Здравствене трибине одржана су предавања посвећена високом крвном притиску и проблемима са слухом. Посебан акценат је стављен на ризике и превенцију код ових здравствених проблема.

Одржан је и традиционални шаховски турнир за мушкарце,

и то прилично бројан, а март је завршен једнодневним излетом у бању Врујци и обиласком манастира Боговађа и етно-села Бабина река. То је била прилика да се сазнају неке занимљивости о културној баштини ових места.

И за наредне месеце у плану су многобројна дешавања, у циљу да се активира чланство и побољша квалитет њиховог живота, каже Гордана Вуковић, заменик председника Удружења аранђеловачких пензионера.

Г. В.

КРАГУЈЕВАЦ

Шаховско првенство за пензионере

У просторијама Градског удружења пензионера Крагујевца, 2. и 3. априла, одржано је појединачно првенство у шаху за пензионере, које је значило и квалификацију за Олимпијаду трећег доба. Учествовало је дванаест такмичара који су играли једанаест кола по Берберовом систему. Темпо игре износио је тридесет минута по играчу, а играло се по правилима ФИДЕ и убрзаном правилнику Шаховског савеза Србије.

Прво место са само једним ремијем и 10,5 поена убедљиво је освојио Милан Радосављевић, док је друго и треће место припало Младену Шћепановићу са 7,5, односно Љуби Станковићу са седам поена. Преостала три места која воде на овогодишњу Олимпијаду трећег доба, у Сокобањи, освојили су Мирољуб Петровић, Грујица Митровић и Петар Глигоријевић, који су такође прикупили по седам поена.

Такмичење је водио и судио национални шаховски судија Братислав Савић, уз подршку организатора такмичења, Петра Глигоријевића.

М. С.

АПАТИН

Савети о превенцији болести

Део припадника старије популације често је у ситуацији да своје пензионерске дане – због нарушеног здравља, проводи у чекаоницама домова здравља очекујући помоћ и адекватну медицинску негу за своје бољке. Стога је Општинска организација Савеза инвалида рада из Апатина прошлог месеца за своје чланове организовала предавање – трибину на тему здравствене заштите и превенције одређених болести.

Уводно излагање са саветима везаним за прилагођавање пацијената са хроничним болестима промени годишњих доба, дао је др Миодраг Павловић, из Дома здравља Апатин. Потом су чланови Општинске организације СИР-а износили проблеме са којима се сусрећу као корисници здравствених услуга. Рецимо, истакли су да се на ултразвучни преглед срца у надлежној регионалној болници чека више од годину и по дана, а на холтер ЕКГ-а више од шест месеци, те да недостају лекови за оболеле од шећерне болести итд.

Како јавља Зоран Богић, на овом скупу је предложено да се институционализује заступник за здравство у органима општинске управе Апатина, који би се залагао и за интересе чланова ове инвалидске организације. Сви присутни подржали су предлог да то буде др Миодраг Павловић.

М. М.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Похвале за лист

Као дугогодишњи и верни читаоци вашег листа желимо да овај наш чланак објавите јер мислимо да је вредан пажње. Наиме, последњих неколико година знатно је побољшан садржај ударним вестима и информацијама, одличним рубрикама, идејним решењима, статистичким подацима, што је све врло битно за наше удружење, јер нисмо у могућности да се претплатимо на „Службени лист“ и „Службени гласник“. Све рубрике су одличне, посебно је интересантан „Пензионерски кутак“ у којем извештавате о дешавањима у удружењима пензионера, где се упознајемо са тим шта има ново код других удружења, да ли треба нешто мењати или усвојити за наше удружење. Врло лепо и садржајно сте писали о бесплатној рехабилитацији у бањама.

Наше удружење је примило 530 позива за рехабилитацију пензионера о трошку РФ ПИО, а позитивно ће бити решено 246 пријава. Било би сигурно још и више, да није ове године дошло до измене Правилника о друштвеном стандарду где је регулисано да могу да конкуришу пензионери који у бањама нису били последњих пет година, а у досадашњем Правилнику је било последње три године.

Једном речју, да кажемо да вам је лист „врх врхова“, од идејног решења насловне стране, импресума, па до последње стране, и молимо вас да наставите само тако.

Користимо прилику да честитамо ускршње празнике свим пензионерима који славе.

Никола Косановић,

Удружење пензионера општине Палилула, Београд

Некад и сад

Додаци на скупшћу за пензионере у 1935. години

Сви пензионери, како лични тако и породични, којима пензијске припадности исплаћује Главна државна благајница Министарства финансија, преко Поштанске штедионице и на каси имају поднети Главној државној благајници пријаве за пријем додатака на скупшћу у 1935. години.

Да пензионери не би долазили у Главну државну благајницу Министарства финансија ради пријема пријава, шаље се пензионеру пријава преко поште, а да не би губили време око предаје истих, извршен је распоред по коме је сваком пензионеру одређен дан када ће лично предати пријаву.

Уз пријаву, пензионер је дужан приложити за себе и за сваког члана породице за кога тражи додаток:

- 1. Уверење поглаварства општине града Београда о томе да ли пензионер и чланови породице за које тражи додаток имају или немају прихода од личног рада уопште, односно од покретног или непокретног имања, како у Београду, тако и у Краљевини Југославији.*
- 2. Уверење надлежне пореске управе о задужењу порезом на имање, ренту, или на самостални односно несамостални рад.*
- 3. Уверење надлежне управе или лица о величини прихода од запослења, ако је пензионер или који члан породице запослен у државној самоуправи или приватној служби.*
- 4. Уверење надлежне школске управе о школовању деце и да не уживају помоћ, стипендију, или благодетења.*

(Из Главне државне благајнице Министарства финансија, бр. 161.318 -/2, 1934)

Повољности за кориснике пензија

Према Правилнику о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО, за пензионере са најнижим примањима, који испуњавају све потребне услове, Фонд сноси трошкове рехабилитације у трајању од 10 дана, у току календарске године, у одређеној установи, као и путне трошкове у висини цене аутобуске, односно возне карте другог разреда.

Фонд ПИО има закључене уговоре са бањама и рехабилитационим центрима чије услуге могу да користе пензионери и чланови њихових породица уз могућност плаћања на рате. Заинтересовани сами позову бању и договарају термин, а затим у надлежној филијали Фонда попуњавају захтев за кредит и оверавају административну забрану. Пензионери имају и могућност плаћања административном забраном (на рате) при куповини робе широке потрошње, медицинске опреме и оптичких помагала, огрева и зимнице. На рате се могу плаћати и туристичке услуге и погребни трошкови.

Такође, град Београд, поред других олакшица, квартално исплаћује и новчану помоћ најугроженијим социјалним категоријама, те је крајем марта пензионерима са најнижим примањима исплаћено по 4.000 динара, а новчану и другу врсту помоћи, према могућностима, дају и многе локалне самоуправе у Србији.

Ј. О.

Помоћ преко центра за социјални рад

? Негослав Вуловић, Бајина Башта: Због потпуног губитка радне способности као последице болести, отишао сам у инвалидску пољопривредну пензију. Примам износ од 5.003,20 динара, пошто ми се одбија 1/3 пензије. Како сам срчани болесник, скоро цела ова пензија ми оде на лекове. Да ли имам право на неку социјалну или какву другу помоћ јер сам у тешкој ситуацији, и здравственој и финансијској?

Одговор: Потпуно је разумљиво да пензија коју примате није довољна за преживљавање, с обзиром на Ваше здравствено стање и године старости. Упркос томе, Вама је пензија одређена у складу са прописима који су и данас на снази, те Вам се на име

раније неуплаћених доприноса за ПИО од пензије одузима једна трећина. Што се тиче материјалне помоћи, морате се обратити надлежном центру за социјални рад који ће, у складу са Законом о социјалној заштити, процени-ти Ваше право.

Примена прописа актуелних у моменту пензионисања

? Владимир Марковић, Ужице: Отишао сам у превремену пензију 1996. године са 55 година живота и 35 година стажа. Умањење пензије износи два одсто за сваку недостајућу годину до пуног радног стажа, тј. 10%. Сада, по новом закону, умањење износи један проценат за сваку недостајућу годину радног стажа, односно лице са 65 година живота и 35 година стажа има умањење пензије пет одсто. Могу ли да тражим усклађивање умањења моје пензије са 10% на 5%?

Одговор: Погрешно сте разумели обрачун висине пензије по новим прописима. Наиме, када чл. 67 новог Закона о ПИО наводи да се свака година стажа која је ушла у збир годишњих личних коефицијената рачуна као 1, то никако не значи да се за године до пуног стажа пензија умањује за један одсто, нити се у новом обрачуну помињу

проценти за признати стаж као по старим прописима. Осим тога, при остваривању права на пензију увек се примењују прописи који важе у моменту пензионисања, те другачији начин обрачуна пензије ни у ком случају не може бити разлог за доношење новог решења о пензији или одређивања новог износа пензије.

Стаж у Србији и Словенији

? Стојан Живковић, Свилајнац: Рођен сам 1955. године. Од 1979. до 1987. године радио сам у Словенији. У том периоду, за четири године рада имао сам увећање стажа 12+4 и за то поседујем потврду. Од 1987. године радим без прекида до данас и такође имам увећани радни стаж. Средином априла ове године пуним 40 година радног стажа. Ако ми се споји и стаж из Словеније, занима ме како могу да проверим, пре него што прекинем радни однос, да ли ми је уплаћен допринос за ПИО за рад и бенефиције у Словенији. Да ли могу да спојим радни и бенефицирани стаж из Словеније и Србије да бих заједно остварио пензију из Словеније и Србије?

Одговор: Пре него што се одлучите за остваривање права на старосну пензију по основу пуног пензијског стажа, тј. стажа осигурања од 40 година, обавезно поднесите, преко надлежне филијале Фонда ПИО, захтев за потврђивање стажа у Словенији. Тек по доби-

јању података о стажу из Словеније пажљиво прерачунајте стаж осигурања и проверите да ли Вам је сав стаж у Србији унет у базу података матичне евиденције. Нарочито обратите пажњу на стаж са увећаним трајањем. Када будете потпуно сигурни да имате довољно

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

признатог стажа од 40 година или довољно бенефицираног стажа да би Вам се снизила старосна граница са којом бисте испунили услове за пензију, тачније да имате 65 година живота са наведеним снижењем,

поднесите захтев за остваривање права на старосну пензију. Иначе, нема сумње да се стаж из Словеније и стаж из Србије сабирају при остваривању права из пензијског и инвалидског осигурања.

Нема услова за пензију

? Дивна Стојковић, Лесковац: Рођена сам 24. 11. 1944. године. Оперисана сам од карцинома 2008. године, после чега сам упућена на хемотерапију. Од тада сам константно под терапијом. У исто време имам и срчане проблеме, аритмију. Радила сам укупно 5,5 година. Да ли имам право на инвалидску пензију и шта ми је од докумената потребно?

Одговор: По Закону о пензијском и инвалидском осигурању, за остваривање права на инвалидску пензију довољно је да комисија, тачније лекар вештак, утврди да код осигураника постоји потпуни губитак радне способности, да осигураник има најмање пет година стажа осигурања, али је такође потребно да осигураник у том моменту нема више од прописаних година за старосну пензију, а то је за осигураника жену 60 година живота. Како сте Ви ро-

ђени 1944. године, одавно сте премашили наведене године, те из тих разлога не испуњавате законске услове за остваривање права на инвалидску пензију. За старосну пензију било би потребно да имате минимум 15 година стажа осигурања, те не испуњавате услове ни за старосну пензију. Ако немате приходе чланова домаћинства, а ни сопствене, обратите се надлежном центру за социјални рад ради остваривања права на социјалну помоћ.

Правилно одређен пензијски основ

? Ново Срдија, Јагодина: Остварио сам пуну старосну пензију 2000. године са 32 године, 7 месеци и 24 дана стажа и навршених 60 година живота. Молим Вас да ми одговорите који ми проценат припада од стартне основе. По другом привременом решењу које је још на снази дат ми је проценат 70%. Да ли је филијала правилно применила чл. 35 Савезног закона при одређивању висине пензије?

Одговор: Према Закону о пензијском и инвалидском осигурању који је био на снази у време доношења Вашег решења, 2000. године, тачније по члану 35 наведеног закона који је објављен у Службеном листу СРЈ бр. 30/96, за осигураника мушкарца са 32 године, 7 месеци и 24 дана радног стажа, правилно је одређена пензија у висини од 70%

пензијског основа. Пензијски основ је чинио најповољнији десетогодишњи просек из периода Вашег рада. Према томе, филијала је правилно поступила када Вам је донела решење о пензионисању. Једино што треба да проверите јесте да ли су отклоњени разлози привремености и да ли су се стекли услови за доношење коначног решења.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ЈЕДНО ДРВО	СТАС, УЗРАСТ	ПОНОР У КРШУ	ВЕЗАТИ, СТЕГНУТИ	ИМЕ ГЛУМИЦЕ КАРДИНАЛЕ	УСПРАВНА ЛИНИЈА	КОЊИ У ПЕСМИ
ЈЕДНА ВОЂКА							
РАЗРЕШЕЊЕ ЗАПЛЕТА							
ЛЕВКАСТО УШЋЕ (МН.)							
ОПШТИ АКТ ПРЕДУЗЕЋА							ОЗНАКА ЗА МЕТАР
ОЗНАКА ЗА ТОНУ		ФР. РЕЖИСЕР, РОЖЕ					
		ЖЕНСКО ИМЕ					
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	УКРАСНА БИЉКА						СРЕДСТВО ПЛАЋАЊА
	ГОСПОЂА (ФР.)						
МУШКО ИМЕ							
ИМЕ ПЕВАЧИЦЕ БЕКУТЕ				ТЕЛЕФОНСКИ ПОЗИВ			
				МИРОЂИЈСКО ВИНО			
ПОТВРНА РЕЧ			ПРВО СЛОВО		АВЕНИЈА (СКР.)		
			КРИЛО НАМЕШТАЈА		ФИЛМ ЏОРџА КАМЕРОНА		
ОЗНАКА ЗА АЛТ		ВОЈ. МЕД. АКАДЕМИЈА				ОЗНАКА АУСТРИЈЕ	
		ОКАПНИЦА				МАЛОКРВНОСТ	
СТАНОВНИК ОКО МОРАВЕ							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ГЛУМИЦА, МАРИЈА						РУСКИ ПОЗОРИШНИ РЕЖИСЕР, ЈУРИЈ
	ОЗНАКА ЗА КАРАТ						
МОКРАЋНА СОНДА							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ВРСТА ТКАНИНЕ						
	СВЕТИЉКА						
СИМБОЛ ЛИТИЈУМА			КАНАЛ ЗА ВОДУ У АЗИЈИ				
			ГРАД У ИТАЛИЈИ				
СТАРИ СЛОВЕН				СПИЛБЕРГОВ ВАНЗЕМАЉАЦ	11. И 10. СЛОВО НОМИНАТИВ (СКР.)		
ПАЦ, САЛАМУРА							
СИМБОЛ ФОСФОРА		ТРОЦИФРЕН БРОЈ				ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ	
		СИМБОЛ АЗОТА				ОЗНАКА ЗА ОБИМ	
ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: крлетка, Атила, с, ви, трк, г, но, рд, аранжер, Џорџија, идеолог, једнина, Ази, цин, Итса, н, ајин, ми, ра, Ирак, а, амаро, Данакил, Катун, Калинић, Ади, ис, реза, тт, амалгам

Драгош Јовановић

Молим за реч

Научници кажу да посао уништава добру линију. Нарочито ако немаш посао.

Увек се радујем изборима. Једва чекам предизборну ћутњу.

Турска кафа је у кафанама све скупља. Као да је кува Сулејман Величанствени.

Група лекара је открила да може да се угоји и од ваздуха. С обзиром на стандард, ово је за пензионере спасоносна вест.

Ускоро ће се у школама учити и кинески. Блок 70 могао би да прерасте у универзитет.

У скупштинском ресторану кафа кошта пет динара. Сиromaшњији посланици купују је на три рате.

Сујеверни службеници су одахнули. Срећнији су без тринаесте плате. Мада кубуре и с претходних десет.

Пошто снага улази на уста, није ни чудо што нам је приреда тако килава.

Спремам се за мали јубилеј. Десето лето како нећу ићи нигде на одмор.

Имам сјајну идеју за борбу против корупције. Дајте 100 евра па ћу да вам кажем.

Дејан Патаковић

Миленио Косановић

Да ли сте знали ...

– да је Државни музеј Ермитаж у Санкт Петербургу, Русија, један од највећих, најлепших и најстаријих уметничких и културно-историјских музеја у људској култури? Његова огромна збирка изложена је у шест зграда на обали Неве, а главна зграда је Зимски дворец – некада званична резиденција руских царева. Колекција овог музеја зачета је 1764, а за два и по века сакупљено је око три милиона уметничких и историјских експоната.

– да је чувени Лувр, у Паризу, најпосећенији музеј у свету јер га у просеку посети 15.000 туриста дневно, од чега су 65 одсто странци? И он је некада био дом краљева Француске, а данас располаже колекцијом од око 380.000 предмета.

– да се у Метрополитен музеју, у Њујорку, налази једна од најзначајнијих светских колекција ликовне уметности? Два милиона експоната је подељено у 19 одељења, а Метрополитен годишње посети 5,2 милиона људи.

– да је музеј воштаних фигура „Мадам Тисо“ једна од највећих туристичких атракција Лондона? Овај музеј је толико популаран да се на улаз чека сатима. Израда једне воштане фигуре, а прва је настала још 1777, траје четири месеца и кошта око 200.000 евра. Најзахтевнији део израде је имплантација косе чија уградња траје и до 140 радних сати.

– да је Кинески државни музеј, који се налази на источној страни трга Тјенанмен, у Пекингу, највећи светски музеј по површини коју заузима? Грађевинска површина музеја износи двеста хиљада квадратних метара, а у њему се чува више од милион експоната.

– да Музеј морепловства

– Scheepvaart, у Амстердаму, поседује

једну од највећих колекција бродова на свету а, на радост туриста, реконструкција правога гусарског брода из 16. века, верна оригиналу, налази се укотвљена одмах поред зграде музеја?

Гласоризми

За нас не постоји безизлазна ситуација – у коју нисмо у стању да уђемо.

Не може баш све црно на бело. Нема толико белог!

Глупо је законе кривити за све, кад се зна колике су у њима рупе.

Време је такво да, док једне истински понесе револуционарни занос, друге само повуче – за нос.

Нормално је да не постоји кључ за све браве. Зато постоје калаузи.

Није никакво чудо што су врране толико паметне, кад се зна колико је оних којима су памет попиле.

Изгледа да је опет нека стабилизација у току: потреси су на све стране.

Свет је пун српских патриота који би радо мењали Србију за инострану пензију.

Данас није више сумњив онај који ти се смеје у лице од оног који кашље.

Кад сви муте, неко мора и да бистри – политику.

Никола Станковић

Живанизми

Имамо доста порока. И беспослен народ не траћи време!

Сваку нашу победу платили смо кавалерски.

Стандард је у ковчегу. Поворка може да крене.

Сачувао сам образ са прстом на челу.

Све старо смо порушили! Тек сада лепота долази до изражаја.

Кад виде да народ гладује, и њих заболи.

Са леђа народа будућност другачије изгледа.

Сви смо били за боље сутра. Зато данас трпимо.

Европа нас ставила на пробу. Одглумићемо им „Покондирену тикву“.

Живан С. Филиповић

